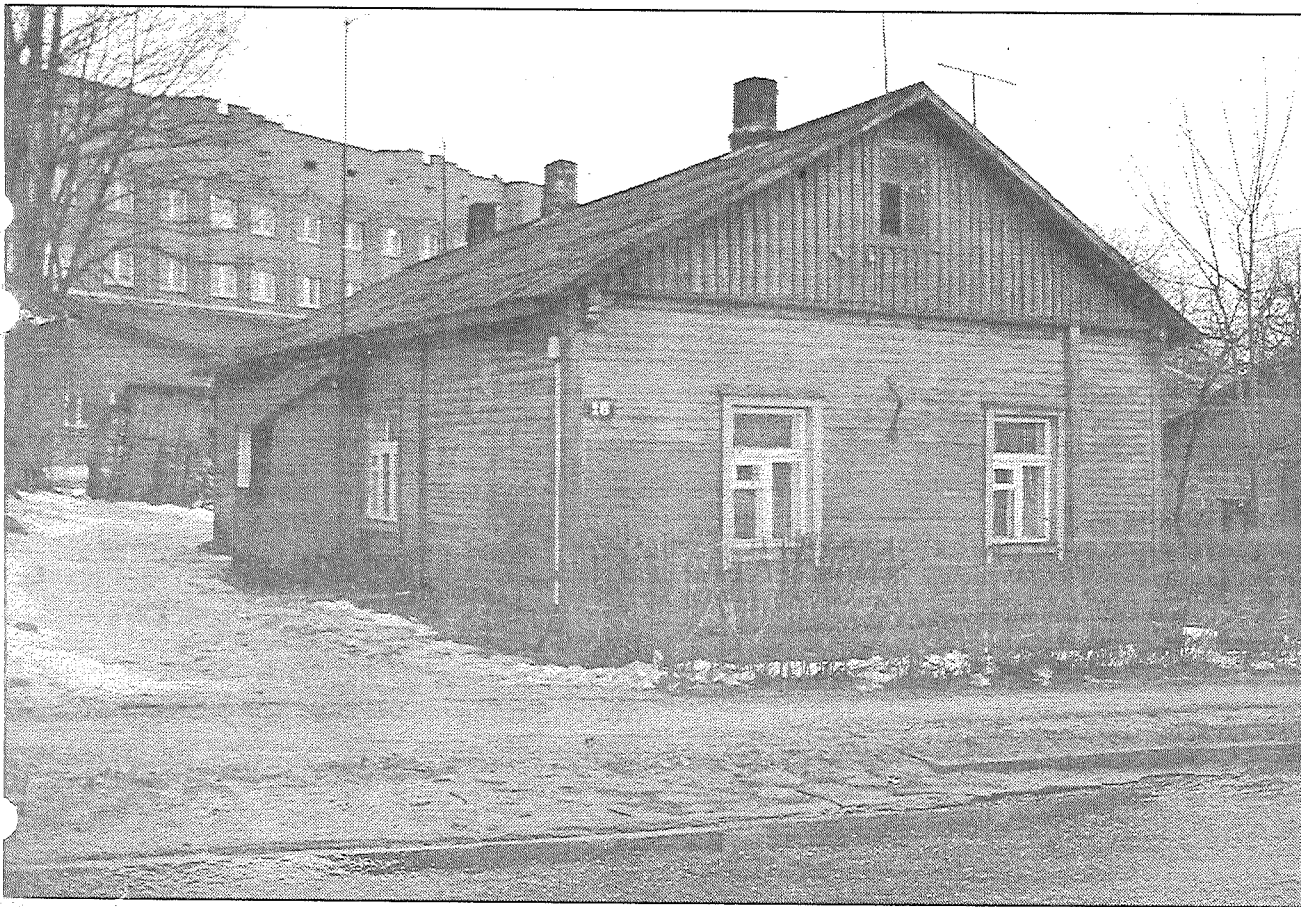

XXI gadsimts Preiļu centrā — tualetes vietā spainis virtuvē

No malas raugoties, Aglonas ielas 16. nams ne ar ko īpašu neizceļas — māja kā māja.

Pagājušās nedēļas nogalē laikraksta «Novadnieks» redakcija saņēma vēstuli no Preiļu iedzīvotājas Anfisas Vasiļevskas. Lūk, ko viņa raksta:

«Lūdzu palīdzēt mums atrisināt ļoti svarīgu jautājumu. Esam griezušies gan domē, gan namu pārvaldē, bet viss veltiģi. Mums ir vajadzīgi malkas šķūniši un tualetes. Jau vairākus gadus mums tik nepieciešamās lietas ir liegtas. Daži garāmgājēji mūsu mājas pagalmā izber grūžus. Es pati esmu trešās grupas invalide, audzinu divus bērnus skolniekus. Vīrs ir miris, man vienai pašai ir grūti risināt šādas problēmas. Lūdzu, palīdziet!»

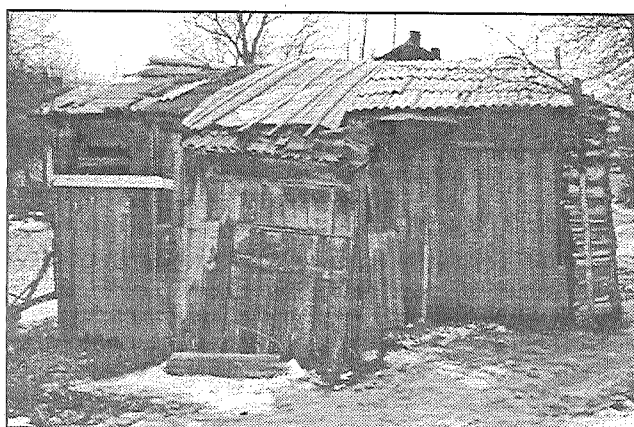
Vēstuli bija parakstījušas arī Aglonas ielas 16. nama, kur dzīvo Vasiļevskas kundze, iedzīvotājas Viveta Belkovska un Faina Semjonova. Lai uzzinātu ko vairāk par divaino situāciju, ka pašvaldības dzīvojamā mājā pilsētas centrā jau ilgāku laiku nav tualetes, tikāmies ar Vasiļevskas kundzi viņas mājās.

Sieviete, kuru absurdā situācija, kas ir tālu pat no viselementārākajām sanitārajām normām, novedusi tuvu izmisumam, pastāstīja, ka viņa šajā mājā nodzīvojusi visu mūžu, gandrīz četrdesmit piecus gadus. Arī pārējo divu dzīvokļu īrnieki te aizvadījuši ilgus gadus. Viņa atcerējās, ka padomju gados esot bijusi runa par mājas nojaukšanu,

taču situācija mainījies un līdz ar to arī zudušas cerības, ka trīs ģimenes tiks pie jauniem dzīvokļiem. Pēdējā laikā pašvaldība, laikam naudas trūkuma dēļ, spriež Anfisa Vasiļevska, mūsu lūgumus nav ņēmusi vērā.

Kopš pagājušā gada novembra visi Aglonas ielas 16. nama iedzīvotāji savas, tā teikt, lielās un mazās dabiskās vajadzības **kārto... spainos**, jo pirms trīsdesmit pieciem gadiem būvēta un laika zoba pamatīgi sašķiebtā sirsniņmājiņa aiznaglota.

Visos trijos dzīvokļos, kuru iemītnieki ir pensionāri, invalīdi un bērni, vienīgā labierīcība ir izlietne zem roku mazgājamā trauka, izlietotais ūdens pa kanalizācijas cau-

● Pirms trīsdesmit pieciem gadiem celtā sirsniņmājiņa patiešām izskatās savu mūžu nokalpojusi. Vienīgais svaigais akcents ir PU «Saimnieks» vīru pienaglotais svaigais dēlis, kas kopš pagājušā gada rudens triju ģimeņu locekļiem liedza iespēju savas dabiskās vajadzības nokārtot nostāk no savējo un svešu cilvēku acīm.

ruli notek pirms pāris gadiem ierīkotā bedrē. To ik pēc laika izsūknē. Bet ar tualeti patiešām negals. Kā pastāstīja Vasiļevskas kundze, esot iegādājušies spaini ar vāku. To tad arī turot virtuvē un izmantojot neatliekamās reizēs, slēpjoties cits no cita un uzmanoties, ka tajā brīdī telpā ierīcība ir izlietne zem roku mazgājamā trauka, izlietotais ūdens pa kanalizācijas cau-

— Esmu bijusi namu pārvaldē, nākusi uz domi, bet neviens no atbildīgajiem darbiniekiem nav palīdzējis. Pagājušajā ziemā man atbildēja, ka esot auksti, zeme sasalusi, tāpēc tualeti būvēt nevarot. Pērnvasar aizbūvējās ar to, ka jāgatavojas sporta spēlēm. Pērnā gada nogalē teica, gada beigās, naudas nav.

Turpinājums 3. lappusē.

**Aktuāla problēma:
invalids laukos.**

Materiālus lasiet 6. un 7. lappusē.

ZIŅAS

Daugavpils skolotāji viesojas Livānu ģimnāzijā

12. februārī Livānu ģimnāziju apmeklēja 20 latviešu valodas un literatūras skolotāji no dažādām Daugavpils pilsētas skolām, informē ģimnāzijas latviešu valodas metodiskās komisijas vadītāja Ārija Baltmane. Viesi iepazinās ar Livānu kolēģu pieredzi saistībā ar latviešu valodas un literatūras mācību līdzekļu sagatavošanu, jaunākās mācību metodikas pielietošanu literatūras mācīšanā, skolēnu jaunrades žurnālu veidošanu, mūsdienīgas latviešu valodas apguves nodrošināšanu pamatskolā, skolēnu sagatavošanu mācību olimpiādēm, kā arī projektu vadīšanu. Daugavpils pilsētas skolotāji Livānu ģimnāzijā viesojās pirmoreiz, viņi ar interesi iepazinās ar skolas vēsturi un izglītības informācijas centra darbu. Livānu ģimnāzijā latviešu valodu un literatūru šogad māca astoņi pedagogi.

Ģimnāzisti slēpo Gaiziņā un viesojas Saeimā

Sporta dienas ietvaros aizvadītajā nedēļā 120 Livānu ģimnāzijas audzēkņiem tika organizēts brauciens uz Gaiziņu, kur skolēni baudīja ziemas priekus slēpojot un vizinoties ar kamanīņām. Kā informēja skolas direktore Maija Kručiņa, šādi braucieni skolēniem tradicionāli tiek organizēti jau vairākus gadus. Tie skolēni, kas sporta dienā nebrauca slēpot, ar fiziskām aktivitātēm varēja nodarboties ģimnāzijas sporta zālē. Savukārt vakar ģimnāzijas 12. klases skolēni apmeklēja Saeimu, ar tās darbu jauniešus iepazīstināja parlamenta deputāts Kārlis Leiškals, kurš Livānu ģimnāzijā viesojās pagājušajā gadā.

Skolēni uz dienu kļūs par dažādu profesiju darbinieku ēnām

Preiļu Valsts ģimnāzijas 3. komercursa audzēkņi 22. februārī piedalīsies «Ēnu dienā». Šajā datumā izglītojošais pasākums «Ēnu diena» notiks Preiļu rajonā un arī visā Latvijā. Kā informēja Preiļu Valsts ģimnāzijas skolotāja Elita Jermolajeva, tā iecere ir radīt tiešu saikni starp skolēniem un pašreizējo darba vidi. Šajā dienā skolēni apmeklēs noteiktas darba vietas un uz 4-5 stundām kļūst par dažādu profesiju darbinieku «ēnām», sekojot viņiem līdz darba gaitās un iepazīstoties ar viņu pienākumiem. Tādējādi skolēni iepazīst dažādas profesijas un nozares, kā arī veidojas sadarbība starp skolu, sabiedrību un darba vidi.

«Ēnu dienas» galvenais organizators Latvijā ir ekonomiskās izglītības organizācija «Junior Achievement — Latvija», kas valsts skolām piedāvā dažādas ekonomiskās programmas, kā arī ik gadus aptuveni 1000 skolotājiem dod iespējas paaugstināt kvalifikāciju.

**Godātie lasītāji!
Martā jūsu ģimenei
neiztikt bez
«Novadnieka».
Tādēļ nenokavējiet tā
abonēšanu — līdz
25. februārim visās
pasta nodaļās un
pie lauku pastniekiem.**

NACIONĀLĀS ZINĀS

LETA un LNT maina ziņu redaktoros

Vairākos Latvijas masu informācijas līdzekļos izskanēja ziņa, ka ziņu aģentūrā LETA galvenā redaktora posteni dažus mēnešus pēc darba uzsākšanas atstājusi Rita Rudaša. Viņa savu aiziešanu nekoментē. Arī telesabiedrību LNT atstājusi līdzšinējā ziņu dienesta vadītāja Silvija Jokste. Kā 11. februārī tika ziņots «Panorāmā», S.Jokstei par darba līguma laušanu tika paziņots pa telefonu. S.Jokste uzskata, ka tādējādi LNT vadība nodrošinās ar sev vēlāmkā ziņu vadītāju. Jāatgādina, ka S.Jokste savulaik ir strādājusi gan laikrakstā «Novadnieks», gan Latgales televīzijā un žurnālā «Ieva».

Latvijas zemnieki vēl teiks savu vārdu

Latvijas zemnieku savienība ir apņēmusies noorganizēt visas Latvijas zemnieku sapulci. Galvenokārt tādēļ, lai mudinātu valdību aizstāvēt savējos pret netaisnīgo ES lauksaimniecības politiku, kā arī prasītu no valsts konkrētu rīcību Latvijas lauksaimniecības uzlabošanā. Konkrēts sapulcēs datums vēl nav zināms, taču tas varētu būt marta sākums. Norises vieta visticamāk būs Rīgā, Zemkopības ministrijas konferenču zālē. Orientējoši no katra rajona varētu ierasties 10-20 cilvēku.

Prasa pensijas 29 bijušajiem PSRS deputātiem

Saeimas dažādu frakciju deputāti Prezidijam iesnieguši likuma grozījumus, prasot piešķirt vienādas tiesības uz speciālo valsts pensiju visiem deputātiem, kuri no 1988. līdz 1991. gadam cīnījās par Latvijas neatkarību parlamentos Maskavā un Latvijā. Patlaban tiesības saņemt speciālo pensiju ir astoņiem bijušajiem PSRS tautas deputātiem: Jurim Bojāram, Vilnim Edvinam Bresim, Alfrēdam Čepānim, Anatolijam Gorbunovam, Dainim Ivānam, Mavrikam Vulfsonam, Andrim Plotniekam un Jānim Lucānam. Vēl 29 bijušajiem deputātiem šādu tiesību nav, bet viņi strādājuši pēc Latvijas Tautas frontes programmas Maskavā.

Prezidente gaida koalīcijas atbalstu

Ja Latvija neatceļ Saeimas un pašvaldību vēlēšanu likumos noteikto prasību deputātu kandidātiem apliecināt valsts valodas zināšanas, Latvijas iestāšanās NATO ir apšaubāma, otrdien pēc atgriešanās no ASV paziņoja Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Viņa uzsvēra, ka vizītes laikā viņai vairākkārt un tieši ticis norādīts, ka Latvijai nav dota brīvībete uz NATO, un NATO ir ieinteresēta uzņemt tikai tādas valstis, kas aliansei dotu arī reālu labumu. Prezidente savu viedokli jau paudusi, tagad jāvienojas koalīciju partijām.

Naudas sods par miršanas apliecību dzīvam cilvēkam

Limbažu rajona Umurgas pagasta ģimenes ārstei Dacei Noriņai, kas bija uzrakstījusi miršanas apliecību dzīvam cilvēkam, Medicīnas aprūpes un darbaspējas kvalitātes kontroles inspekcija nolēmusi uzlikt 100 latus lielu soda naudu. Arstei bija jāveic mirušā apskate, bet viņa miršanas apliecību izrakstīja pamatojoties uz it kā mirušās dēla sniegto informāciju. Policija virieti aizturēja, kad viņš mēģināja no Umurgas pagasta padomes dzimtsarakstu nodaļas izkrāpt naudu, paziņojot par 81 gadu vecās mātes nāvi un pieprasot 40 latus apbedīšanas izdevumiem, bet izrādījās, ka sieviete ir dzīva.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikraksta publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU NOVADA DOMES KĀRTĒJĀ ĀRKĀRTAS SĒDE

Deputātu šovs Preiļu city gaumē

Sakarā ar Preiļu novada domē no savienības «Latvijas ceļš» ievēlēto deputātu Jāņa Anspoka, Ilmāra Meluškāna, Pētera Rožinska un Zinaidas Vilcānes iesniegto pieprasījumu (pamats — likuma «Par pašvaldībām» 28. pants) 15. janvārī tika sasaukta kārtējā Preiļu novada domes ārkārtas sēde.

Domes sēdes darba kārtībā bija iekļauti sekojoši jautājumi: par līdzekļu piešķiršanu donoriem; par Preiļu novada domes interešu pārstāvēšanu Preiļu rajona padomē; par veselības aprūpes nodrošināšanu Preiļu novadā. Sēdē piedalījās arī vairāki Preiļu slimnīcas ārsti.

Neviens no opozicionāru priekšlikumiem nesaņēma novada domes deputātu vairākuma atbalstu.

Par līdzekļu piešķiršanu donoriem

Lai veicinātu asins donoru kustību Preiļu novadā, kā rezultātā novada iedzīvotāji, kuri saņem veselības aprūpi Preiļu slimnīcā, tiktu nodrošināti ar nepieciešamajām asinīm un asins preparātiem, iepriekš minētie četri deputāti

piedāvāja nobalsot un piešķirt līdzekļus donoru kustības atbalstam novadā 400 latu apmērā, finansējumu paredzot no budžetā deputātu atalgojumam domātajiem līdzekļiem.

Vārdiski balsojot, šis lēmuma projekts tika noraidīts. Kā balsoja deputāti: Jānis Anspoks — par, Jānis Eglītis — pret, Vladimirs Haritonovs — pret, Vladimirs Ivanovs — pret, Ilmārs Meluškāns — par, Daina Pliča — par, Jāzeps Šņepsts — pret, Pēteris Trubiņš — pret, Zinaida Vilcāne — par, Andrejs Zagorskis — pret.

Par domes interešu pārstāvēšanu rajona padomē

Lai nodrošinātu Preiļu novada visu iedzīvotāju interešu

pārstāvniecību, lemjot jautājumus rajona padomē, nevis izteiktu savu personisko domes priekšsēdētāja vai domes priekšsēdētāja vietnieka viedokli, savienības «Latvijas ceļš» deputāti aicināja kolēģus pieņemt lēmumu, kas paredz, ka pirms tam, kad rajona padomē tiek izskatīti jautājumi, kas skar Preiļu novada un domes intereses, vispirms ir noskaidrojama pārējo domes deputātu attieksme.

Pamatojot ar to, ka balsošanas procedūra jau iesākta, tika noraidīts deputāta Jāņa Anspoka pieprasījums viedokli izteikt vārdiskajā balsojumā. Ar trim balsīm «par» un septiņām balsīm «pret» sagatavotais lēmuma projekts tika noraidīts.

Par veselības aprūpes nodrošināšanu Preiļu rajonā

«LC» deputāti ārkārtas sēdei piedāvātajā lēmuma pro-

jektā aicināja novada domi konceptuāli atbalstīt Daugavas slimokases izstrādāto veselības aprūpes attīstības plānu (masterplānu). Pašlaik Preiļu rajons ir vienīgais valstī, kas masterplānu nav atbalstījis (pret masterplāna pieņemšanu Preiļu rajona padomes 2001. gada 10. augusta ārkārtas sēdē balsoja arī Preiļu novada domes priekšsēdētājs). Vēl «LC» deputāti aicināja piešķirt līdzekļus vien lata apmērā par katru novada iedzīvotāju, finansējumu paredzot no privatizācijas fonda.

Tika pieprasīts vārdiskais balsojums: Jānis Anspoks — par, Jānis Eglītis — pret, Vladimirs Haritonovs — pret, Vladimirs Ivanovs — pret, Ilmārs Meluškāns — par, Daina Pliča — pret, Jāzeps Šņepsts — pret, Pēteris Trubiņš — pret, Zinaida Vilcāne — par, Andrejs Zagorskis — pret.

L.Kirillov

LĪVĀNU NOVADA ROŽUPES PAGASTĀ

■ LIELĀKS BUDŽETS SKOLAI UN KULTŪRAI. Līvānu novada Rožupes pagasta komiteja apstiprinājusi budžeta projektu 2002. gadam, kas vēl jāapstiprina novada domē. Saskaņā ar noslēgto vienošanos starp novadu veidojošajām pašvaldībām katrai teritoriālajai vienībai tiek nodalīta atsevišķa budžeta daļa. Kā informēja Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Viktors Kūka, šī gada budžets Rožupes pagastam ir 140 364 latu. Prioritāte 2002. gadā būs izglītība, tai atvēlēti 51 969 latu, no šīs summas 16 000 latu paredzēti līdzfinansējumam skolas siltināšanai, ko 2001. gadā veica par Pasaules Bankas līdzekļiem. Izpildvarai šogad atvēlēti 29 730 latu,

kultūrai 26 529 latu, bet sociālajai aprūpei — 15 012 latu. Komunālās saimniecības uzturēšana prasīs 12 692 latus, bet medpunkta vajadzībām jeb veselības aprūpei ielānoti 3483 latu. Salīdzinot ar pagājušo gadu, budžeta pieaugums plānots tikai izglītībai un kultūrai (katrai aptuveni 5 tūkstoši), jo papildus līdzekļi nepieciešami iepriekš minētā līdzfinansējuma nodrošināšanai Rožupes pamatskolai un kultūras nama remonta pabeigšanai. Pārējās budžeta sadaļās finansējuma apjoms samazinājies. Šogad Rožupē aptuveni par 7000 latu mazāk tērēs arī izpildvaras jeb pagasta komitejas uzturēšanai, plānots, ka komitejas vadītājs V.Kūka turpmāk saņems 250 latu lielu algu,

kas būs par 90 latiem mazāka nekā iepriekš.

■ PABALSTI ĀRSTĒŠANĀS IZDEVUMU SEGŠANAI UN CITIEM MĒRĶIEM. Sešiem cilvēkiem piešķirti pabalsti ārstēšanās izdevumu daļējai segšanai. Kopējā summa 30 latu. Izmaksāts pabalsts bērnu rīkošanai, Rožupē tas ir 30 latu apmērā. Divām personām piešķirti vienreizējie pabalsti katrai 20 latu apmērā. Divām ģimenēm piešķirts maznodrošinātās ģimenes statuss, kā arī pabalsti — vienai ģimenei 14, otrai 39,82 latu apmērā uz trim mēnešiem. 100 latu apmērā piešķirta materiālā palīdzība kādai ugunsgrēkā cietušai ģimenei. Lemts arī par ceļa izdevumu apmaksu bērniem, kas mācās citu

pašvaldību skolās.

■ INDIVIDUĀLAIS DARBS UN TIRDZNIECĪBA. Divām personām pašvaldība izsniegusi individuāla darba atļaujas mežizstrādes un lopkopības pārraudzības veikšanai. Apstiprināts arī izbraukuma tirdzniecības grafiks autoveikaliem.

■ ZEMES PIEŠĶIRŠANA. Divas personas atteikusās no zemes platībām kopumā 6 ha platībā. Kāda cita persona griezusi pašvaldībā ar iesniegumu par zemes 50 ha platībā piešķiršanu no valsts brīvo rezerves zemiņu fonda. Jautājumi, kas saistīti ar zemes piešķiršanu lietošanai tiks izskatīti vēl arī novada domē.

LASĪTĀJI JAUTĀ

Jautājums. Pēdējā laikā «Novadniekā» vairākkārt esmu lasījis par strīdiem Preiļu novada domē. Vieni mēģina domes priekšsēdētāja vietniekam algu noņemt, otri

saka, viņš to esot nopelnījis. Cik tad isti saņem Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks?

Preiļu novada domes štatu saraksts

un algu likmes stājās spēkā 2002. gada 1. janvārī. Noteikts, ka domes priekšsēdētāja vietnieks Vladimirs Ivanovs saņem 405 latus mēnesī. Sīkāk par to varat izlasīt laikraksta 29. decembra numurā.

PROBLĒMA, REDAKCIJAS SLEJA

XXI gadsimts Preiļu centrā — tualetes vietā spainis virtuvē

Sākums 1. lappusē.

Tiesa, kad personīgi runāju ar pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktoru Krišāna kungu un lūdzu kaut nedaudz pielabot malkas šķūnīti, strādnieki ieradās un uzklāja uz šķūņa jumta pāris ruberoīda loksnes. Teica, 50 latus iztērējuši, vairāk nevarot atļauties, lai gan es personīgi apšaubu, ka paveiktie darbi tik daudz izmaksāja. Pie vienas reizes ar smuku dēli aiznagloja arī veco tualeti, kuru mēs līdz tam izmantojām. Teica, tur iet bistami, varot sabrukt. Tā varbūt desmit gadus nebija iztīrīta un izvesta,

● Kur ir tas Šerloks Holms, kas norādīs uz personu, kura šos medicīniskos atkritumus bez mazākajiem sirdsapziņas pārmetumiem izmetusi takas malā Aglonas ielas 16. nama pagalmā? Foto: M.Rukosujevs

kaut kā jau iztikām. Tagad visi nokārtojamos spaiņos, liekam vākus virsū un pa kļuso ejam uz kādu no kaimiņu mājām, kur ir sausās tualetes, lai spaiņu saturu izlietu tur.

Man vairs nav ne fizisko, ne morālo spēku, lai prasītu un lūgtos. Ja es būtu ar stingrāku raksturu vai skaļāku balsi, varbūt arī ko panāktu, — ar asarām acīs teica Vasiļevskas kundze. — Mēs nesam privatizējuši savus dzīvokļus un negrasāmies to darīt, jo kāda jēga no privatizācijas, kad nav pat tualetes. Ja privatizēsīm, tad arī malkas šķūnīši un labierīcības būs jāceļ pašiem, bet mums knapi pietiek līdzekļu iztikai, — nu vēl remontiem vai ceļniecībai.

Pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» direktors Antons Krišāns, žurnālistes jautāts par to, vai tuvākajā laikā netiek plānots Aglonas ielas 16. nama iedzīvotājiem uzbūvēt malkas šķūnīšus un āra tualeti, atbildēja visai skarbi. Tā esot gatavā bezkaunība sūdzēties, jo uzņēmums jau tāpat esot gana daudz Vasiļevskai un pārējiem palīdzējis. No kādiem līdzekļiem lai būvējot, ja katra ģimene par mājas apsaimniekošanu mēnesī maksājot tikai aptuveni divus latus. Puse no summas tiek iztērēta atkritumu savākšanai, tāpat paliekot pāri tikai trīs

lati uzkrājuma veidošanai. Bet, lai sagatavotu prasībām atbilstošu projektu un uzbūvētu jaunus šķūnīšus un tualeti, nepieciešami vismaz 1000 lati. Mēs visu izdarīsim, bet viņi nems un par nieka santīmiem to visu privatizēs...

Ar situāciju Aglonas ielā 16, «Novadnieka» mudinātas, iepazīnās arī Latvijas Republikas Labklājības ministrijās Valsts sanitārās inspekcijas Preiļu kontroles un uzraudzības daļas vecākās inspektora Helēna Čodare un Elita Strode, kuras 12. februārī bija ieradās pārbaudīt šīs mājas iedzīvotāju sūdzību. Taču viņām nācās saskarties vēl ar kādu kļiedzošu faktu, kuru inspektora komentēja isi — **tas jau ir pāri visām robežām.**

Lai aina, kas atklājās pārbaudītāju skatiem, būtu pavisam skaidra, piedāvājam citātu no sastādītā akta nr. 0019756.

«Apmēram 15 metrus no dzīvojamās mājas ir pus-sagrūvusi sausā tualete, kura aiznaglota ar dēli, tai blakus izlietas cilvēku fekālijas. Pie blakus esošajiem šķūnīšiem samesti sadzīves atkritumi, no slimnīcas (nedaudz metru attālumā atrodas Preiļu

slimnīcas jaunais korpus — red.) kaudzē samestas medicīniskās metāla adatiņas asins analīžu noņemšanai un citi medicīniskie atkritumi». Pēc A.Vasiļevskas vārdiem, šie atkritumi tiek samesti naktī laikā, jo mājas pagalmā nav nožogots un ir caurstaigājams.

Arī «Novadnieka» korespondenti bija liecinieki tam, ka asins analīžu noņemšanai domāto metāla adatiņu kaudze taciņas malā nav vienkārši baiss izdomājums. Durstīgās mantiņas, kas skaitāmas simtos, bija daudzo garāmgājēju zābaku iznēsātas pāri visam pagalam gandrīz līdz Aglonas ielai. Pat jaunākajos murgos grūti iedomāties, kas notiktu, ja būtu vasara un pataciņu bistamajai vietai garām skrietu baskājaini bērni, kas varētu savainot sevi. Protams, arī tagad nav izslēgts, ka kāds ziņkārīgs bērnelis, ieraudzījis spožas mantiņas, iebērtu sev kabatā krietnu sauju. Tāpat vien, rotaļām un nepadomājot, ka visniecīgākā skrambīņa no asajiem priekšmetiem var kļūt par cēloni smagai un neprognozējamai slimībai.

Neuzskatu, ka šajā gadījumā žurnālistu uzdevums būtu veikt izmeklēšanu un noskaidrot, konkrēti kurš bija tas potenciālais noziedznieks

(tikai tā var nosaukt šo cilvēku), kas medicīniskās metāla adatiņas asins analīžu noņemšanai izmeta svešā pagalmā. Ceru, ka Preiļu medicīnas iestāžu atbildīgās amatpersonas to izdarīs mūsu vietā un līdzīgi gadījumi vairs nenotiks.

Katrai publikācijai laikrakstā ir savs mērķis. Šoreiz mēs gribējām pievērst laikraksta lasītāju uzmanību tam, ka mums vēl ir pārāgi lepoties ar daudzām lietām. Ar simtiem tūkstošu latu, kas tiek plānoti kultūras nama rekonstrukcijai (nenoliedzu, ka arī tas ir ļoti vajadzīgi un labi). Ar varenu pašlepnumu skandināvajiem saukļiem, ka gribam būt par visas Latgales centru, kur koncentrēsies daudzas svarīgas iestādes. Ar to, ka esam labākās lauku sporta bāzes saimnieki, ka mums beidzot ir savs kultūras centrs un droši vien drīzumā būs arī sava mākslas skola.

Pakasīsim sev aiz auss un padomāsim — vai mēs tādi, spaiņos čurājoši un kakājoši, maz būsīm vajadzīgi tai Eiropas Savienībai, uz kuras spodrajām un izcili smalkas santehnikas piepildītajām tualetēm tā raujamies? Vai tur varēsīm arī turpmāk aiz mājas stūra bērt bistamus medicīniskos atkritumus?..

Preiļu novada dome sola uzbūvēt tualeti

Kāds risinājums tiks meklēts, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas Preiļos, Aglonas ielā 16 iedzīvotājus ar elementārām labierīcībām, jautājām Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietniekam Vladimiram Ivanovam.

— Kā mani informēja pašvaldības uzņēmuma «Saim-

nieks» direktors Antons Krišāns, Aglonas ielas 16. nama iedzīvotājiem īres maksas uzkrājums pašlaik ir 20 lati. Tāds uzkrājums tiek veidots namu pārvaldē visām pašvaldības dzīvojamām mājām, to iedzīvotāji ir tiesīgi izvēlēties, kas par iekrāto naudu būtu darāms — stiklojami logi, labojamas durvis vai kas cits.

Par konkrēto gadījumu man informācijas nebija, bet ar šiem jautājumiem nodarbojas komunālais dienests. Tuvākajā laikā uzzināšu, kāda ir situācija, jo problēma noteikti ir jāatrisina. Bez tualetes dzīvot mūsdienai apstākļos nevar, tas nu ir skaidrs. Problēmu atrisināsim, bet tas noteiks uz citu pilnīgas iedzīvotāju rēķina, jo

naudu tualetes un šķūnīšu celtniecībai iespējams ņemt tikai no namu pārvaldē radītajiem uzkrājumiem. Žēl, ka iedzīvotāji sāka meklēt palīdzību tikai tad, kad tualete jau aiznaglota. Nekavējoties lūgšu, lai novada domes tehniskā nodaļa sagatavo un iesniedz man pilnīgu informāciju.

L.Kirillova

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus katru darbdienu uzklaušīsim pa tālr. 1-53-07056.

Nedēļa Latvijā zem mīlestības zīmes

Padomju laikos aizrautīgi svinējām 8. martu. Ar tulpēm, neļķēm un lustīgām pasēdēšanām darba kolektīvos. Tagad jau pāris gadus visi masveidā tiek mudināti atzīmēt vispasaules mīlētāju svētkus — Valentīna dienu. Patiesībā, kādu tur starpība — šādi svētki vai tādi? Arī puķēm nav nekādas vainas, vienīgi žēl, ka mūsu mīļie vīrieši tās dāvina pārāk reti.

Tā šī nedēļa Latvijā ir pagājusi — zem mīlestības zīmes. Nav iespējams nedz nodefinēt, nedz izskaidrot šo jūtu būtību. Cik cilvēku, tik viedokļu. Ko jūtu izpasmē viens uzskata par pieņemamu un tīkamu, to otrs novērtē kā absolūti nepieļaujamu.

Šonedēļ valsts apliecinājusi, ka tā mīl savu studējošo jaunatni, it īpaši no trūcīgajām ģimenēm. Saeimas komisijām nodoti grozījumi likumā «Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu». Izglītības un zinātnes ministrija, kas ir grozījumu autore, pārliecināta, ka uz studentiem vērstās mīlestības materiālās izpausmes dzīvē īstenošas tās pašvaldības, no kurām nāk trūcīgie studentīti. Tieši pašvaldībām tagad būs jāatsauc galvojumus kredītiestādēm studiju kredīta ņemšanai. Šogad pašvaldībām tas papildus izmaksās 13 700 latus, bet nākamgad — vismaz piecas reizes vairāk.

Beidzot tiesībsargājošās institūcijas sāk mūsu sabiedrību pārliecināt, ka Latvijas valsts mīl arī savas sievietes un jaunības meitenes, kuras nelegāli tiek izvestas uz Rietumeiropas valstīm un ierautas cilvēktirdzniecības tīklā. Varotas, piekautas, mērdētas badā visdažādākajos rietumu bordēļos. Oficiālie skaitļi liecina, ka pēdējo triju gadu laikā no Rietumeiropas, tajā skaitā arī no Vācijas, deportētas uz Latviju gandrīz astoņi simti jaunu meiteņu un sieviešu. Par cilvēktirdzniecību 2001. gadā apsūdzēti trīs (!) vīrieši.

Liela un varena jūta izpasmē ir mūsu mīlestība uz naudu. Jo tās vairāk, jo mīlestība kļūst lielāka. Ekonomikas policijas priekšnieka vietniece Tatjana Durova un vēl vairākas personas pagājušā gada 16. novembrī tika aizturētas uz aizdomu pamata par 10 tūkstošu latu kukuļa saņemšanu un starpniecību šajā noziegumā. Pēc dienes ta pārbaudes Durova šonedēļ atbrīvota no darba iekšlietu iestādēs. Viņa šim slēdzienam nepiekrīt un piesauc savu slikto materiālo stāvokli un slimšanu. Tāda, lūk, mīlestība uz naudu!

Lai gan Satversmes tiesa tikai 22. februārī paziņos spriedumu lietā par to, cik likumīgi rīkojās Saeimas deputāti, līdz šim saņemot kompensācijas dzīvojamās telpas īres izdevumu segšanai daudzu simtu latu apmērā, parlamenta nodeva komisijām izskatīt grozījumus Satversmes Kārtības rullī. Tie paredz, ka deputātiem turpmāk tomēr nāksies atskaitīties Saeimas prezidija noteiktajā kārtībā. Žēl gan, viņi tā mīlēja savus plašos dzīvokļus un villas, un nodokļu maksātāju naudu...

Pietiks! Jābeidz ar gaišāku noti. Šorīt pamanīju sarkankrūtīšus brokastojam uz redakcijas garāžas jumta, kur viņi kašājas pērnajās lapās un šur tur saaugušajos sūnu čemuros. Vecie putni — apaļi kā bumbas, spilgti sarkanām krūšu spalvām. Jaunie — vēl tādi puspelēki. Gluži kā dzīvas un samtainas sirsniņas kūleņoja pa jumtu. Viens mirklis, un uzspurgst gaisā, šūpojas vēja locītajos koka zaros un nolūkojas cilvēkos. Šķiet, ka viņu acīs manāma mīlestība. Vai mēs maz esam to pelnījuši?..

L.Kirillova

LAUKSAIMNIEKIEM

Grib
apzināt
rajona
biškopjus

Pavasara tuvošanās izjūtama arī bišu dravās, jaunai darba sezonai sarosījušies Latvijas biškopji. Lai apzinātu Preiļu rajona biteniekus, kā arī sniegtu jaunāko informāciju šajā jomā, Preiļu biškopības biedrība sadarbībā ar lauksaimniecības konsultāciju biroju 21. februārī pulksten 11.00 Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes telpās organizē semināru.

Kā «Novadnieku» informēja Latvijas Biškopības biedrības (LBB) Preiļu nodaļas priekšsēdētājs Jānis Kivlenieks, sevišķi ziemošanas beigu posmā biškopjiem rūpīgi jāseko apstākļiem, kādos atrodas viņa bišu saimes, ja nepieciešams, jāpalīdz tām. Atkušņa periodā svarīgi stropus pasargāt no lietavām un palu ūdeņiem. Savukārt salā bites nedrīkst ciest no svaiga gaisa trūkuma, ko izraisa piesārņojums un apledošanās, kā arī kritušām bitēm piebīrušas skrejas.

Tuvojoties pavasarim, bites kļūst nemierīgas, tādēļ jāraugās, lai stropi būtu saules apspīdēti — tas veicinās agrāku izlidošanu. Jāsagatavo dravas laukums, lai tas būtu attīrīts no sniega un peķēm. Sniegam var uzkaisīt pelnus vai kādu citu tumšu vielu. Tā sniegs nokūsis ātrāk.

Biškopjus, kā arī ikvienu interesentu Preiļu biškopības biedrība aicina apmeklēt semināru. Tajā tiks pārrunāta Vispasaules dalībvalstu 37. biškopju kongresā (28.10 - 1.11.2001.) Dienvidāfrikā gūtā informācija saistībā ar biškopību, bioloģiju, bišu slimībām, apputeksnēšanu, nozares ekonomiku, kā arī tehnoloģijām un iekārtām. Būs informācija par to, kā somu biškopji no 80 pieejamajām medus šķirnēm izvēlas labāko, kā arī par Latvijas Biškopības biedrības dalību Ziemeļvalstu biškopju padomē Zviedrijā.

Seminārā pārrunās arī biškopjiem tik svarīgo kooperācijas jautājumu un izvērtēs sadarbības iespējas. Tiks analizēta Igaunijas biškopju organizēta kooperatīva darbība, pieredze un atziņas.

Semināram var pieteikties, zvanot Jānim Kivleniekam pa tālruni 22736 vai Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālistiem pa tālruni 22391.

Graudkopībai Latgalē ir nākotne

Plašu informāciju par situāciju graudkopības jomā Latgalē un Preiļu rajonā, graudaugu šķirņu izvēli un realizācijas iespējām 2002. gadā zemniekiem sniedza konference «Graudkopība Preiļu rajonā — audzēšana, ražas pārstrāde un produkcijas realizācija», ko ceturtdien organizēja Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs.

Vecās graudaugu
šķirnes jāaizmirst

Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs (LLZC) sadarbībā ar a/s «Rēzeknes dzirnavnieks», firmām «Kemira», «BASF» un «Svalof Weibull» uzsākuši īstenot projektu, kura mērķis ir kopīgiem spēkiem palīdzēt zemniekiem atstāt Latgalē intensīvo graudkopību. Šībrīža situācijā ar iepriecinošiem rādītājiem graudkopības jomā Latgale lepoties nevar. Pārsvārā zemnieki kultivē vēl padomju gados izplatītās graudaugu šķirnes, kas dod minimālu ražu un neizceļas ar kvalitātes rādītājiem. Milti no šādiem graudiem ir pelēki un maiznieki šādu produkciju neieņē. LLZC Viļānos veiktie izmēģinājumi pierāda, ka arī Latgalē ar panākumiem var audzēt mūsdienīgas, augstas ražas graudaugu šķirnes, kas piemērotas mūsu klimatiskajiem apstākļiem un dod 2-3 reizes lielāku ražu nekā tradicionālās.

Zemgales zemnieku vidū favorīts jau vairākus gadus ir ziemas kviešu šķirne 'Kontrast', no kuras šajā reģionā iegūst līdz pat 10 tonnām graudu no hektāra. Protams, Latgalē šādus rezultātus iegūt neizdosies, taču vismaz divreiz kāpināt ražu ir iespējams, apgalvoja a/s «Rēzeknes dzirnavnieks» ģenerāldirektora vietnieks Aivars Tjarve. Viņš arī uzsvēra, ka šis būs pēdējais gads, kad «Rēzeknes dzirnavnieks» no zemniekiem pieņems pārstrādei tradicionālo šķirņu pārtikas graudus. Lai iegūtu augstāku ražu un kvalitatīvākus graudus, Latgalē kā viena no perspektīvākajām atzīta ziemas kviešu šķirne 'Kontrast', kurai ir laba graudu kvalitāte un augsta veldres noturība, vasaras kviešu šķirne 'Vinjett', kas ir augstas ražas un izturīga pret slimībām. Savukārt starp ziemas rudziem mūsu apstākļos vislabākos rezultātus iespējams iegūt no šķirnēm 'Amilo', kurai ir labs krišanas skaitlis, 'Kaupo', kas ir ziemcietīga un izturīga pret sniega pelējumu un vīdēji izturīga pret veldri, un 'Duoniāi', kas ir ar augstu veldres izturību un labu ziemcietību.

60% graudu iepērk
Zemgalē

A/s «Rēzeknes dzirnavnieks» iepērk graudus 15 Latvijas rajonos. Visvairāk graudu ievēd no

Valdība definē lauksaimniecības produktus

Valdība beidzot pieņēmusi nolikumu, kas nosaka, kādi produkti Latvijā tiek uzskatīti par lauksaimniecības produktiem. Šāda saraksta izveide nepieciešama, lai varētu precīzi definēt, kādi uzņēmumi var pretendēt uz valsts atbalstu vai SAPARD finansējumu. Sarakstā iekļauta gaļa un tās produkti, piens un piena produkti, dārzeņi, garšvielas, dažādas eļļas, cukurs, raudzētie un stiprie alkoholiskie dzērieni, neapstrādāta tabaka.

«Nedrīkst atdot Zemgales zemniekiem to nišu, ko varam paturēt paši,» tā, stāstot par intensīvās graudkopības iespējām Latgalē, Preiļu rajona zemniekiem sacīja a/s «Rēzeknes dzirnavnieks» ģenerāldirektora vietnieks Aivars Tjarve. Foto: M.Rukosujevs

Bauskas, Rēzeknes, Ludzas un Jelgavas rajona. Pārstrādātāji ir ieinteresēti graudus iepirkt no Latgales zemniekiem, taču esošā situācija parāda, ka Latgale nespēj nodrošināt dzirnavnieka pieprasījumu pēc kvalitatīviem graudiem. Pagājušajā gadā a/s «Rēzeknes dzirnavnieks» kopumā iepirkusi 8000 tonnas kviešu un 3500 tonnas rudzu, diemžēl 60% jeb 5500 tonnas no visiem pārstrādātajiem kviešiem uzņēmums iepircis no Zemgales zemniekiem. Tomēr ar patiesu lepnumu A.Tjarve atzīmēja, ka pārstrādei iepirktie rudzi auguši Latgales tīrumos un «Rēzeknes dzirnavnieks» ir vienīgais pārstrādes uzņēmums Latvijā, kas pilnībā nodrošinājis ar vietējiem rudziem, pārējie dzirnavnieki šo graudaugu kultūru importē.

Patlaban «Rēzeknes dzirnavnieka» graudu rezerves ir nodrošinātas un šobrīd tos pārstrādei neieņē, taču A.Tjarve neizslēdza iespēju, ka, tuvojoties vasarai, graudu varētu pietrūkt. Šo brīdi gaida daudzi zemnieki, kas apcerētos uzglabājuši pagājušās vasaras ražu, gaidot cenas kāpumu. 2001. gadā iepirkuma cena kviešiem bija 64 lati par tonnu.

Palīdzēs zemniekiem
sēklu izvēlē

A/s «Rēzeknes dzirnavnieks» sadarbībā ar LLZC ir veikuši dažādu graudaugu šķirņu salīdzināšanu. Februāra beigās klajā nāks speciāls izdevums, rokasgrāmata zemniekiem, kas palīdzēs orientēties šķirņu un audzēšanas tehnoloģiju izvēlē, mēslošanā augu aizsardzībā un ražas novākšanā. Tā kā šķirņu izvēle ir viens no lielākajiem klupšanas akmeņiem graudkopības attīstībai Latgalē, zemniekiem tiks piedāvāta arī augstas ražas šķirnes sēkla. A/s «Rēzeknes dzirnavnieks» zemniekiem piedāvās iegādāties jau kodinātu, sējai sagatavotu sēklu. Līdzīgs eksperiments tika veikts pagājušajā rudenī, kad izmēģināšanai Latgales zemnieku saimniecībās no Kuldīgas tika atvesta 21 tonna C1 ataudzējuma kodinātas ziemas kviešu 'Kontrast' sēklas. Kā atzina A.Tjarve, problēmas ar kvalitatīvu šķirņu sēklu iegādi ir visā Latvijā, tādēļ uz pavasara pusi prognozējams cenas kāpums. Pagājušajā gadā 'Kontrast' šķirnes sēklu zemnieki varēja iegādāties par 120 latiem tonnā, vasaras kviešu cenas bija aptuveni tādas pašas.

cības no Kuldīgas tika atvesta 21 tonna C1 ataudzējuma kodinātas ziemas kviešu 'Kontrast' sēklas. Kā atzina A.Tjarve, problēmas ar kvalitatīvu šķirņu sēklu iegādi ir visā Latvijā, tādēļ uz pavasara pusi prognozējams cenas kāpums. Pagājušajā gadā 'Kontrast' šķirnes sēklu zemnieki varēja iegādāties par 120 latiem tonnā, vasaras kviešu cenas bija aptuveni tādas pašas.

LLZC vadotā darbiniece Veneranda Stramkale informēja, ka šogad zemniekiem tiks piedāvāta iespēja veidot sēklu pavairošanas saimniecības, tādā veidā kaut nedaudz atvieglot augstas ražas sēklas iegādes iespējas Latgalē. Zinātniece cer, ka sēklas audzēšana zemniekus ieinteresēs, jo sēklas materiāla realizācijas cenas nav zemas.

Līgumus varēs
slēgt martā

Zemnieki interesējas, kad tiks slēgti līgumi par graudu iepirkšanu. «Rēzeknes dzirnavnieks» šogad piedāvās zemniekiem slēgt gan parastos, gan ilgtermiņa līgumus par graudu piegādi, lai attīstību varētu plānot uz priekšu. Šobrīd norit darbs pie līgumu noteikumu izstrādes, tādēļ sīkāk tos komentēt pagaidām ir pārāgri, atzina A.Tjarve. Viņš informēja, ka ilgtermiņa līgumu slēgšanu varētu uzsākt martā, un līgumi būs pieejami Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja.

Arī šogad zemniekiem jāreķinās, ka graudu iepirkšanu garantēs tikai tiem saimniekiem, kas būs noslēguši līgumu ar uzņēmumu. Kā atzina A.Tjarve, šobrīd audzētājs par graudiem var iegūt vairāk nekā pārstrādātājs, jo pēdējo triju gadu laikā miltu cena ir samazinājusies par aptuveni 30%, savukārt graudu iepirkum-

cena šajos gados nav mainījusies. Tajā pat laikā maizes cena zemāka nekļūst, un tas nozīmē, ka peļņas lielāko daļu gūst nevis ražotājs vai pārstrādātājs, bet tirgotājs.

Zemnieki interesējas
par tritikāli un rapsi

Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs atrodas Viļānos, un tā galvenā darbības joma ir zinātniski pētnieciskais darbs. Izmēģinājumus veic ne tikai pārtikas graudaugu, bet arī pārējo kultūru — eļļas un garškrāsvielu linu, rapša un rīpša audzēšanā. Pēdējos gados pieaugusi zemnieku interese par tritikāli. Kā atzina V.Stramkale, šis rudzu un kviešu hibrīdaugs ir piemērots Latgales klimatiskajiem apstākļiem, tam ir augstas ražas potenciāls. Augsto ziemcietību tritikāle «mantojusi» no rudziem, savukārt augsto graudu ražību — no kviešiem.

Arvien lielāku popularitāti iekaro rapsis. To veicina gan realizācijas iespējas, gan šīs kultūras ekonomiskā efektivitāte (tonna maksā 130 latus). Balvu rajonā atsevišķās saimniecībās rapsi audzē pat 400 hektāru platībā.

Diemžēl pagaidām trūkst bāzes sēklas materiāla pavairošanai un tādēļ šķirnes sēklu LLZC iegādāties nevar. Taču stabiliem graudaudzētājiem ar atbilstošu izglītību zināšanām un materiāli tehniskajām iespējām būs iespēja kļūt par sēklas pavairotājiem.

Latgaliešiem jāaudzē
graudi lielākās
platībās

Pēdējo desmit gadu laikā situācija graudkopībā Latvijā ir krasi mainījusies. Visas Latvijas lauksaimnieki gadā nesaražo pat 1 miljonu tonnu graudu, arī vidējā ražība ir zema — nedaudz virs 2 tonnām no hektāra. Reķinot uz vienu iedzīvotāju, gadā būtu nepieciešams izaudzēt 500 kg graudaugu, uzskata V.Stramkale. Deviņdesmitajos gados šis rādītājs bija 600 kg, šobrīd zemnieki spēj saražot tikai 360 kg pārtikas graudu, reķinot uz vienu iedzīvotāju. Rezultātā pieaug graudu imports. Latgalē ir iespējams audzēt graudus lielās platībās, to pierāda kaut vai fakts, ka kāda saimniecība Jēkabpils rajonā a/s «Rēzeknes dzirnavnieks» gadā nodod pārstrādei 600 tonnas graudu, turpretī no Preiļu rajona saimniecībām kopumā iepirkta tikai 240 tonnas.

V.Stramkale mudināja zemniekus būt Latgales patriotiem, izmantot visas saimniekošanas iespējas, lai nauda neaizplūstu citu reģionu zemnieku atbalstam. Arī pircējs var daudz darīt, atbalstot vietējos ražotājus un iegādājoties maizi, kas cepta no Latgales zemē audzētiem graudiem.

Lappusi sagatavoja
G.Kraukle

AK, CELI, CELI...

Olafs Kronlaks, Latvijas Autoceļu direkcijas ģenerāldirektors:

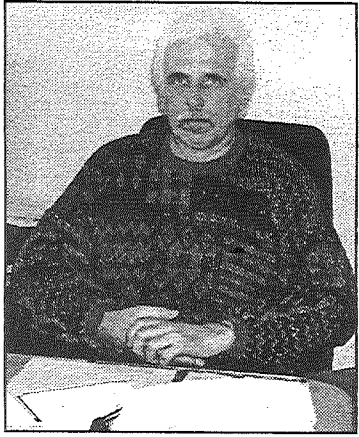
«Visa nozare ir spiesta doties strupceļa virzienā.»

Latvijas Autoceļu direkcijas speciālisti ir aprēķinājuši: lai nodrošinātu valsts autoceļu normālu ikdienas uzturēšanu, valsts autoceļu ikdienas uzturēšanai gadā būtu nepieciešami 48 miljoni latu — turklāt ar nosacījumu, ka tiek iedzīvīnātas un izpildītas periodiskās uzturēšanas darbu programmas. Bet kā ir pašreiz? 2001. gadā valsts autoceļu ikdienas uzturēšanai bija atvēlēti 15,4 miljoni latu. 2002. gada budžetā iedalīts tikpat — 15,4 miljoni.

1999. un 2000. gadā valsts autoceļu uzturēšanai vasaras sezonā ielānātos ikdienas uzturēšanas darbus katru gadu samazināja par 1 miljonu latu, tāpēc 2001. gadā tos jau plānoja tieši par šādu summu mazāk. Veidojas strupceļš izpratnē, domāšanā un reālajā plānošanā, un visa nozare ir spiesta doties šā strupceļa virzienā.

(No Latvijas Autoceļu direkcijas izdevuma «Autoceļi»)

Autoceļi kļūst arvien sliktāki

Galvenais finansējuma avots valsts autoceļu darbu finansēšanai ir naftas produktu akcīzes nodokļa daļa, kas ienāk Valsts autoceļu fondā, — atbilstoši likumdošanai tie ir 60% no iekasētā akcīzes nodokļa. Pērn, jau trešo gadu pēc kārtas, turpinājās lejupslīde šī nodokļa iekasēšanā. Tas nozīmē, ka valsts autoceļi jau vairākus gadus nesaņem plānoto finansējumu. Speciālisti aprēķinājuši, ka pašreiz remontdarbu deficīts valstī jau sasniedzis 325 miljonus latu un ir līdzvērtīgs desmit gadu finansējumam.

Situāciju «Novadniekam» skaidro Latvijas Autoceļu direkcijas Preiļu nodaļas vadītājs RAITIS GRIĶIS.

«Nikna» ziema — lielāki tēriņi

— Preiļu rajona autoceļiem pagājušajā gadā bija atvēlēti 428 tūkstoši latu. Šis skaitlis ir praktiski nemainīgs jau vairākus gadus. Protams, finansējums nav pietiekams. Līdzko gadās «niknāka» ziema, kā tas bija šogad, kad daudz snīga un putināja, rodas līdzekļu pārtēriņš. Janvāra sākumā pārtēriņš par pagājušā gada novembrī un decembrī veiktajiem ceļu uzturēšanas darbiem bija 10 400 latu. Valstī un arī Preiļu rajonā ziemas darbiem vidēji tiek iztērēti 44 līdz 45 procenti no kopējā finansējuma.

Arī 2002. gads svārstīgo laika apstākļu dēļ ir iesācies smagi. Janvārī iztērēti par 9000 latu vairāk nekā bija plānots, jo centāmiem nodrošināt autobusu satiksmi. Ja februārī un martā neizdosies kaut nedaudz ietaupīt, tas nozīmē, ka vasarā zemākā līmenī varēsīm uzrēt otrās šķiras ceļus — būs mazāk naudas ceļu greiderēšanai un bedrīšu remontam.

Pašlaik aktuāls ir jautājums par

lauku ceļu slēgšanu, jo februārī jau ilgāku laiku diennakts vidējā temperatūra ir krietni virs nulles, un ir sācies šķīdonis. Visnopietnākā situācija ir uz otrās šķiras autoceļiem ar grants šķembu segumu Rožupe — Švirksti, Špoģi — Arendole — Upmala — Sīļi un Rožupe — Varakļāni. Ja atkusnis turpināsies, nāksies slēgt satiksmi uz daudziem rajona grants ceļiem. Pagastu ceļos lēmums par slēgšanu vai transporta kustības atļaušanu jāpieņem pašvaldībām.

Vasarā lāpa bedres un greiderē

Ziemā veicamos darbus un tiem nepieciešamo finansējumu iepriekš grūti saplānot. To, ko darīsim vasarā, paredzēt var daudz precīzāk. Sešiem vasaras mēnešiem gadā vidēji tiek iedalīti aptuveni 183 tūkstoši latu, no kuriem 60 līdz 80 tūkstoši latu paredzēti bedrīšu remontam asfalta segumā. Atkarībā no tā, cik svārstīgi bijuši laika apstākļi ziemā, šī summa var palielināties arī līdz 100 tūkstošiem. Paredzu, ka šogad notiks tieši tā, jo decembrī un jan-

vārī sals mijās ar spējām atkušņiem. Tātad, uz asfalta radušās plaisas, kas līdz pavasarim būs pārvērtušas pamatīgās bedrēs.

Aptuveni 30 līdz 50 tūkstoši latu ik vasaru tiek tērēti pirmās un otrās šķiras grants šķembu ceļu greiderēšanai un profilēšanai. Jāatzīst, ka Preiļu rajona grants ceļi ir ļoti bēdīgā stāvoklī. Tie visi ir būvēti padomju laikos. Speciālisti aprēķinājuši, ka gadā ūdens un vēja ietekmē šāds segums zaudē 0,5 līdz 1 centimetru klājuma. Tas nozīmē, ka pašlaik lielākā daļa rajona grantēto ceļu ir saglabājuši vairs tikai savu akmens skeletu, kuru nav iespējams kvalitatīvi uzturēt.

Lai situāciju uzlabotu, greiderējamā kārtā ir jāatjauno vismaz piecu vai sešu centimetru biezumā. Taču līdzekļu trūkuma dēļ tas tiek darīts ļoti ierobežotos apjomos. Piemēram, pērn rajonā tāda veidā tika atjaunoti ceļu Upmala — Stolderi un Krāslava — Preiļi — Madona atsevišķi posmi, kas izmaksāja aptuveni 10 tūkstošus latu. Tas ir dārgi. Viena kilometra garumā uz ceļa jāuzber 500 kubikmetri grants, bet nepieciešamais

materiāls pirms tam ir jāiegūst karjerā, jāsašķiro un jāatved uz remontējamo ceļa posmu. Gala rezultātā viens kubikmetrs grants izmaksā aptuveni 13 latus.

Domāju, ka šie skaitļi pietiekami labi raksturo situāciju. Latvijas Autoceļu direkcijas viedoklis ir tāds, ka valdībai nekavējoties būtu jādubulto ceļu uzturēšanai paredzētos līdzekļus. Pašlaik valstī daudz maz normālā stāvoklī ir tikai valsts galvenie ceļi, pārējie — nenovēršami sabruk, it īpaši otrās šķiras valsts ceļi.

Problēmas vienas un tās pašas

Par nopietnu problēmu pēdējo gadu laikā ir kļuvusi ūdens novadīšanas sistēmu uzturēšana. Grāvju rakšanai un tīrīšanai, kā arī caurteku būvēšanai rajonā ik gadus tiek tērēti 20 līdz 40 tūkstoši latu. Valstī joprojām nav atrisināts jautājums par meliorācijas sistēmu uzturēšanu — aizsērējušo un gadu gadiem netīrīto meliorācijas aku tuvumā izveidojušies ne vien dīķi, bet pat nelieli ezeriņi, kas īsti neizžūst pat viskarstākajās vasarās. Šādas sliktas ceļu tuvumā rudenos un pavasaros palu laikā rada bīstamas situācijas, ceļi tiek izskaloti. Par to nesēn pārliecinājās arī Aizkalnes iedzīvotāji, kad tika izskalota bedre uz ceļa Babri — Aizkalne.

Par donkihotisku ciņu ar vēdzirnāvam var uzskatīt arī koku un krūmu izciršanu ceļmalās. Lai gan ik gadus tam tērējam no 10 līdz 20 tūkstošiem latu, visbiežāk esam zaudētāji, jo pēc gada vai diviem atkal saaugusi biežņa. Cenšamies izcirst krūmus un no-

zāgēt kokus bīstamākajos posmos.

Ceļazīmju uzstādīšanai un atjaunošanai ik gadu rajonā tērējam no 10 līdz 30 tūkstošiem latu. Iepriekš paredzētā jaunā parauga ceļazīmju uzstādīšana, kas bija jāpabeidz jau šogad, atlikta. Līdzekļu trūkuma dēļ to varēs izdarīt tikai ap 2006. gadu. Ceļazīmju, kas ražotas no cinkotā skārda, garantija ir pieci gadi, vienas zīmes cena — aptuveni 45 lati. Taču uztrauc biežie ļaunprātīgie ceļazīmju bojāšanas gadījumi. Norautas un salocītas ceļazīmes visbiežāk nākas atklāt pēc brīvdienām apdzīvoto vietu tuvumā, kur no atpūtas pasākumiem atgriezušies jaunieši. Taču kaitējumu mūsu saimniecībai nodara arī pieauguši un nopietni vīri — nomaļākās vietās ceļazīmes ir sašautas. Esam secinājuši, ka tā rīkojas mednieki, zīmes izvēloties par ērtu mērķi šaušanai no medību ieročiem. Diemžēl policija nevienu no šiem kaitniekiem nav pieķērusi.

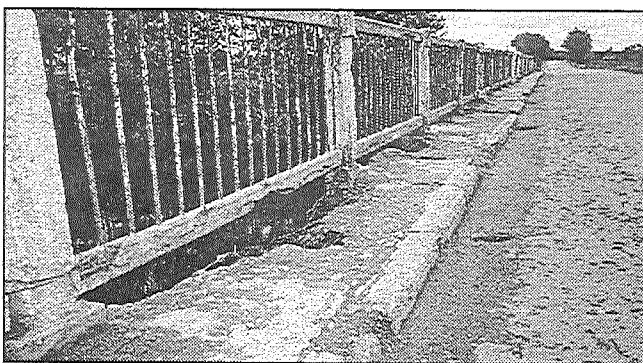
Pagājušajā gadā plašs darbs tika veikts Latvijas autoceļu tehniskās projektdokumentācijas gatavošanā konkrētiem objektiem. Lielākais akcents tiek likts uz projektiem, kas saistīti ar Eiropas Savienības pirmsiestāšanās strukturālā fonda ISPA finansējuma saņemšanu. Latvijā ceļi turpmāk noteikti būs viena no retajām nozarēm, kas saņems milzīgu finansējumu. Tikš būvētas un atjaunotas lielās starpvalstu maģistrāles, kā arī pirmās šķiras valsts ceļi. Gribas ticēt, ka šī nauda nonāks arī līdz Latgalei.

Materiālus sagatavoja L.Kirillova

Joprojām brauksim lēnām pār tiltiem, draugi!

Pēdējo gadu laikā «Novadnieks» vairākkārt rakstījis par tiltu neapmierinošo stāvokli pāri Dubnai Rožupē un Līvānos. Telefoniski sazinājāmies ar Latvijas Autoceļu direkcijas Tiltu daļas vadītāju Ilmāru Jurku un lūdzām pastāstīt, vai šogad uz abiem tiltiem, kurus var uzskatīt par vienlīdz bīstamiem satiksmei un gājeju drošībai, tiks veikti remontdarbi.

— Lielākas ir cerības, ka tiks rekonstruēts tilts pāri Dubnai Līvānos. Tas atrodas uz valsts nozīmes ceļa Rīga — Daugavpils, tomēr tilta saimnieks ir Līvānu novada dome, jo tilts atrodas pašvaldības teritorijā. Ministru kabinets ir paredzējis tilta rekonstrukcijai šogad iedalīt finansējumu, bet nauda nāks no mobilo sakaru operatora licences izsoles rezultātā iegū-

● Tik «drošs» izskatījās tilts pāri Dubnai Rožupē pagājušajā vasarā. Foto: G.Kraukle

tajiem līdzekļiem. Precīzas informācijas, kad būs nauda, pagaidām nav.

Projekts Līvānu tilta rekonstrukcijai ir, arī darbus iesākām jau pērn, kad līdz ar hidroelektrostacijas celtniecību tika uzbūvēts viens no nepieciešamajiem balstiem. Gaidām naudu un esam gatavi nekavējoties veikt izsoli, lai noskaidrotu celtniecības firmu, kas veiks būvdarbus.

Runājot par tiltu pāri Dub-

nai Rožupē, varu tikai piebilst, ka Latvijā tādu ir desmitiem. Esam veikuši pārbaudi un noskaidrojuši, ka tilta stāvoklis satiksmi vēl neapdraud. Sakarā ar finansējuma trūkumu remonts tur šogad nav plānots. Lai stāvoklis nepasliktinātos, varam ierobežot kravnesību, kā arī uzlikt ierobežojuma zīmes, kas ļauj pāri tiltam doties transportlīdzekļiem vienlaikus tikai vienā virzienā.

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

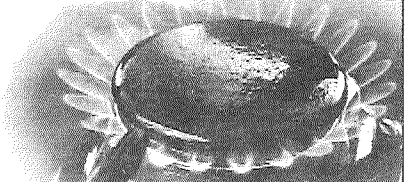

Dabasgāzes lietotāju ievēribai!

Akciju sabiedrība "Latvijas Gāze" informē, ka Daugavpils iecirknī, Kr. Valdemāra ielā 24, Daugavpili ir mainīti tālrunu numuri:

	tālrunu numuri iepriekš	jaunie numuri
Iecirkņa vadītājs	5425240	5404001
Gāzes iekārtu un rezerves daļu veikals	5424317	5404027
Konsultācijas par gazifikācijas iespējām	5424419	5404006
Norēķini par dabasgāzi ar iedzīvotājiem	5423050	5404010

www.lg.lv

Apvainojušies uz dzīvi,

Kā klājas invalidam laukos? Slikti. Par to «Novadnieks» pārliecinājās Riebiņu pagastā, apciemojot sešus invalidus viņu mājās. **Kopumā pagastā ir 6 pirmās grupas invalīdi, 81 otrās un trešās grupas invalīds, bez tam ir arī vairāki invalīdi kopš bērnības, kā arī Černobiļas seku likvidētāji.**

2001. gadā sociālajam vajadzībām bija atvēlēti 12 416 latu, kas ir 8% no kopējā pagasta budžeta. Liela daļa no šīs naudas iztērēta skolēnu pusdienu, kā arī transporta izdevumu apmaksāšanai. Pagasta padomes apstiprinātā sociālo pabalstu piešķiršanas kārtība, ar kuru prese gan varēja iepazīties tikai pēc trīs reizes

atkārtota lūguma, paredz izmaksāt arī bērnu pabalstus, kā arī pabalstus kurināmā iegādei, apmaksāt pacienta nodevu. Taču invalidu mājās nācās uzklaušīt ne jau lūgumus pēc naudas.

Cilvēki ar sarūgtinājumu un atklāti teica, ka pagasta padomes pārstāvji viņus nekad nav apmeklējuši, lai apjautātos, kā dzīvo, kā klājas. Jā, oficiāli nevienam padomes darbiniekam, pat ne sociālajam darbiniekam pienākumos nav noteikts apmeklēt katru pagasta iedzīvotāju viņu mājās. Bet kas cits, ja ne vietējā vara, uzklaušis, atbildēs uz jautājumiem, konsultēs, dos padomu un cerību, uzmundrinās, atbalstīs savus cilvēkus viņu vecumā, nevarībā, slimībā?

Cilvēks lūdz parunāt ar viņu

VASILISKS PUŠKAREVS, baltkrievs pēc tautības, pirmās grupas invalīds ir līdz pašiem dvēseles dziļumiem apvainojies uz visiem savu sirdi izkrata skaļi, emocionāli, sulīgiem vārdiem.

Vasiliskam vienas kājas vietā ir protēze. Pieradis smagi un neatlaidīgi strādāt, viņš tagad nevar nosēdēt uz vietas dīkā. Protēze neizdevusies, slikti kalpo, bet Vasilisks pēc dabas ir ātrs. Metas uz visām četrām un pārvietojas rāpus. Uz krukiem nevarot noturēties, jo reibstot galva sliktā uztura dēļ. Ēdamgaldā rīts vai vakars — kartupeļi, piens.

Vasilisks stāsta, ka mācījies lauksaimniecības skolās, un viņa sacītajā patiešām jaušamas zināšanas par zemes kopšanu. Labi pārzina reliģiskās lietas un gudri izstāsta par visādām pareizticīgo būšanām. Kad saruna nonāk līdz bajānam, kas nolikts acu priekšā uz trimo spoguļa galdiņa, Vasilisks atceras, kā pēc viņa spēlētās mū-

zikas dejujuši kāzās un kristībās.

Ne dzēru, ne pipēju, bet visu mūžu audzēju maizi, viņš stāsta. Taču tā sanācis, ka no Baltkrievijas pārcēlies uz Latviju pie sievas, un tagad ir pārliecināts, ka valdība cittaustiēšus speciāli apspiež. Tā rakstot krievu valodā iznākošās avīzes.

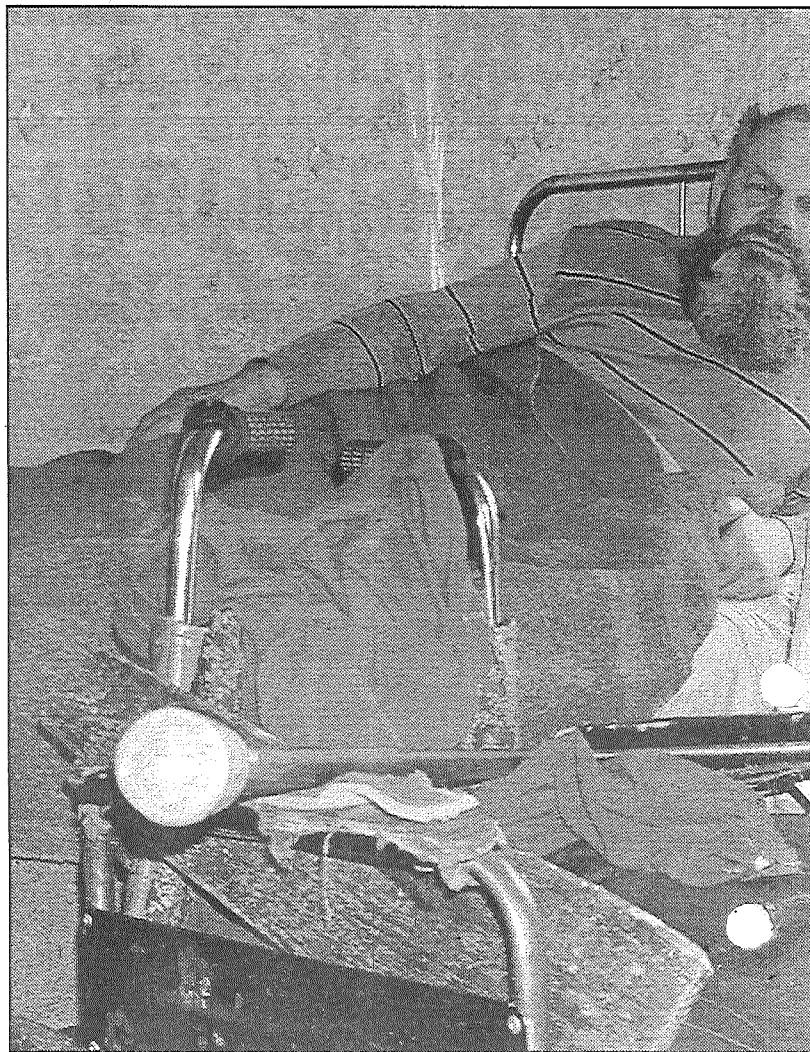
Pagasta padomes priekšsēdētāja vietniece Genovefa Uzulniece, ar ko kopā apmeklējām šo vientuļnieku, Vasiliskam atgādina, ka 2001. gadā viņam piešķirts pabalsts, kā arī kompensētas pacienta nodevas kopsummā par 57 latiem. Gan pagājušajā, gan arī šogad par viņa aprūpi mājās Feodosijai Guļbenovai tiek maksāti 7,50 latu mēnesī.

Tomēr vientuļais invalīds jūtas nomākts ne savas nevarības un klājas nabadzības. Viņa pensija ir tikai 30 latu liela. Kad samaksā par elektrību un vienam otram izpalīgam par smagāku saimniecī-

● Vasilisks Puškarevs gaida vietējās varas pārstāvjus. Cilvēks lūdz ar viņu parunāt.

bas darbu paveikšanu, par zālēm, invalidam nepaliek naudas pārtikas iegādei. Bet vēl vairāk par visu viņam vajadzīga saruna ar zinošiem cilvēkiem, kas varētu atbildēt uz daudziem jautājumiem: Varbūt varētu palīdzēt Baltkrievijas konsulāts? Kas palīdzētu līdz tam nokļūt? Vai no sievastēva mājas var izmest likumīgā mantiniece? Ko darīt, ja neparko nevēlas iet uz pensionātu?

● Anatolijam Tolstopjatovam steidzīgi vajadzīgi jauni invalidu rati, cie salūzuši, tāpēc viņš ir pilnībā piesaistīts gultai. Vēl viņam ir āra Ratiņi darbināmi, griežot rokturi. Ar tiem esot braucis pat uz Preiļi galu. Tad gan no piepūles krūtīs lauž pušu, saka Anatolijs, pirmās pilsētā? Autobusā ne iekāpt, ne izkāpt. Anatolijam ir tikai 59 gadi dzīvē pilnībā nolikti malā. Arstēties vienu reizi sanatorijā, veselī Viņam ieteikts šādas sanatoriju kūres atkārtot piecus gadus pēc kā Kur ņemt naudu, bezcerīgi ar roku atmet Anatolijs.

Vēl šajās mājās vajadzīga steidzama pašvaldības attiecīgo iestāžu nevarīgajam invalidam cilvēka cienīgus sadzīves apstākļus, kā aug viņa mazbērni. Mājās dzīvo arī jauni, veseli, diemžēl nolaidīti un neciešamajiem sadzīves apstākļiem nerea-

Baida nākotne

● Aleksandra Urbanoviča ir meitas apkopta un aptekāta. Bet vēl viņai vajadzētu kvalificētu un juridiski izglītota sociālā darbinieka palīdzību, lai atgūtu gribu dzīvot, lai zinātu, ko un no kā viņa ir tiesīga saņemt cilvēka cienīgām vecumdienām.

ALEKSANDRA URBANOVIČA savas meitas Gaļinas aprūpē mierīgi atgūstas pēc negaidītā trieciena — smagās operācijas — kājas amputācijas. Meita viņai gādīga, māmuļa guļ spodribā.

Mātei jau pirms operācijas bijusi piešķirta otrā invaliditātes grupa sakarā ar kuņģa slimību. Tagad viņai jāsaņem pirmā grupa. Bet kā šis process izejams, Gaļinai nav īsti skaidrs, kaut arī ārsti izstāstījuši. Viņa sapratusi tikai galveno. Slimniece vēlreiz jāved uz Rīgu, uz protezēšanu. Par kādiem līdzekļiem to darīt, nezina, saka Gaļina. Ne viņai, ne vīram nav darba. Ģimene pārtiek no bērnu pabalstiem un mātes pensijas — 54 latiem.

Rajona sociālās aprūpes nodaļa piešķirusi invalidu ratiņus, bet ar tiem pārvietošanās tikai pa istabu. Vietējā pagasta padome 2001. gadā simtprocentīgi apmaksājusi Aleksandras Urbanovičas operācijas izdevumus — 25 latu, pirms tam 30 procentu apmērā pacienta nodevu — 7,65 latu, kā arī gada beigās piešķirusi piecus latu lielu pabalstu, kādu saņēma arī pārējie pagasta pensionāri. Par protezē-

šanas izdevumu segšanu pagaidām padomē neesot griezušies.

Kas būs un kā būs, kas vajadzīgs tālākai ārstēšanai, vecā māmuļa no tā visa nezina neko. Viņa vēl nav apradusi ar domu, kā tālākos gadus pavadīt uz ratiņiem, ierobežotā telpā. Jau visa ziema pagājusi istabā. Daudzstāvu namā, kurā meitas ģimene dzīvo, tāpat kā citos, nav domāts, kā no tiem izklūt invalīdam ar ratiņiem. Ko pagasts man varētu palīdzēt? Ja es būtu vairāk izglītota, varbūt zinātu, bet es no tā visa neko nesaprotu, bezpalīdzīgi saka sirmā māmuļa. Esmu vienkāršs darba cilvēks, un visu mūžu zināju vienīgi darbu. Slaucu govis, baroju teļus. Tiesa, darba gadi nav pagājuši Riebiņu pusē, bet Daugavpils rajonā, kur arī tagad dzīvo dēls. No smagā darba dabūjusi kuņģa divpusēju čūlu, pārcietusi divas operācijas.

Māmuļa klusītiņām norauš asaru. Samierinās. Kā dabūt un vai vispār dabūs protēzi, vai prastu ar to staigāt? Kā izdevumus par protēzi, par braukšanu uz Rīgu, par kuņģa slimībai lietojamajām zālēm, par ikdienišķo maizes rīku samērot ar savu pensiju? Viņa vairs necer ne uz ko.

● Olga Struka saka, — malkas cirtēja es vairs neesmu un ja atrastos kāda istabiņa ar centralizēto apkuri, labprāt pārcēļos uz centru. Viņa ļoti vēlētos arī vēl citu reizi satikties ar Riebiņu pagasta sociālo darbinieci Ļubovu Laputji (attēlā stāv), ar padomes deputātiem, priekšnieku vai vietnieku, lai cilvēciski parunātos par dzīvi. Par to, kā klājas invalidam.

Smagumu nēsāšana kopš agrīniem meitenes gadiem un vēlāk jau pieaugušas sievietes gaitas atstājusi neatgriezenisku iespaidu uz kaulu sistēmu. Bojāts mugurkauls, gūžu locītavas, deformējas pārējie kauli. Šajās kaitēs OLGA STRUKA iedzīvojusies slaucējas, teļkopes un cūkkopes darbā. Tagad viņai jau sakrāta paprāva kaudzīte ar dažādiem medicīniska rakstura dokumentiem, kuros aprakstītas trīs pārciestās operācijas un noformlēta kaulu slimības diagnoze.

Muktinos Olgas dienas rit vienmuļi. Mans draugs ir televizors, saka gados vēl jaunā sievietē. Abi bērni dzīvo Jekabpilī. Olgai sazināšanās ar māsu, ar bērniem lielākoties notiek pa telefonu, un tā ik mēnesi vismaz 20 latu norunāti.

Kopā ar Olgu Muktinos dzīvo arī viņas vīrs, par kuru sievietei sakāms ne viens vien bēdīgs un dusmīgs vārds. Kā tas laukos mēdz būt, Struku ģimenei piederošo zirgu palūdz te viens — «aizbraukt uz dzīrnāvām», te otrs — «izvagot kartupeļus». Visbiežāk par zirga aizdošanu saimnieks at-

varu un valdību

Kamēr redzu, tikmēr dzīvoju

Iebraucot Riebiņos no Preiļiem, kreisajā pusē Livānu māju pudurī. Kopā ar Riebiņu pagasta sociālo darbinieci Ļubovu Laputji dodamies aplūkot, kā klājas MARINAI un JEKATERINAI BELOVĀM.

Istabā, kurā mūs ievada «līvānietes» saimnieces, visapkārt pie sienām redzamas gleznas, bet uz plauktiem — dzīvnieku figūras, maskas, statuētes, skulptūriņas. Tas pārsteidz, jo zinām, ka darbu autorēm — mātei un meitai — ir otrā un trešā invaliditātes grupa sakarā ar redzes traucējumiem.

Marinai viena neredzīga acs ir

jau kopš dzimšanas, un šādu nelabvēlīgu «mantojumu» saņēmusi arī viņas meita. Otrā Marinas aci tagad velkot ciet kataraktas plēve. Steidzami vajadzīga operācija. Ārsti brīdinot nenovilcināt. Kāpēc tā vēl nav notikusi? Tāpēc, atbild Marina, ka operācija maksā 38 latus, bet viņai pensija mēnesī esot 60 lati. Tagad no pagasta padomes priekšsēdētāja saņēmusi solījumu, ka operācijas izdevumus pagasts apmaksā.

Cauri gaišajiem briļļu stikliem viņa lūkojas uz sarunu biedru, un nezinātājs nekad nespētu pateikt, ka pretim sēdošā kundze, žirgtā sieviete ir gandrīz neko neredzošs cilvēks. Es varbūt varēšu sēņot,

par operācijas iznākumu spriež Marina. Tagad pamanu tikai baltas krāsas sēnes, viņa turpina. Lūk, tās arī ir visas manas problēmas ar redzi, pēc tam Marina lietišķi rezumē.

Tālāk viņa stāsta par māju, par vīru bezdarbnieku. Nosauc amatus, ko vīrs prot, bet vaļsirdīgi piemin, ka arī šo lietu piepratis — un parāda visiem pazīstamo žestu ar knipja piesitienu pie kakla.

Kā ģimene iztiek? Izdodas nopelnīt ar pasūtījumiem. Rēzeknē un arī Rīgā dzīvojošiem cilvēkiem patīk tie darbi, kas tik izteiksmīgi un talantīgi padodas mātei un meitai. Par Katjas pārdotajiem darbiem, izmantojot arī cita veida

iespējas, — tagad ir ērti lizingi un kredīti, saka Marina, — nopirkts moderns dīvāns, atpūtas krēslī. Ietilpīgos stūru plauktus, galdiņu, pat stāvlampu Jekaterina sameistarojusi pati savām rokām. Kaut kā jau kuļoties pa dzīvi. Dārzeņus audzējot pašī, turot trušus. Abās siltumnīcās ir mans darba lauks, bet dārzā, vagās — Katjas, precīzē Marina. Viņa pati nevarot saskatīt, kur nezāle, kur augs. Govi neturot, tas viņām nesot pa spēkam, bez tam viņas pēc izcelšanās ir maskavietes, kam tādas lietas visai svešas. Tomēr ļoti mīlot zirgus. Riebiņos kopusi kop-saimniecības zirgus. Kopš 1994. gada ir bez darba.

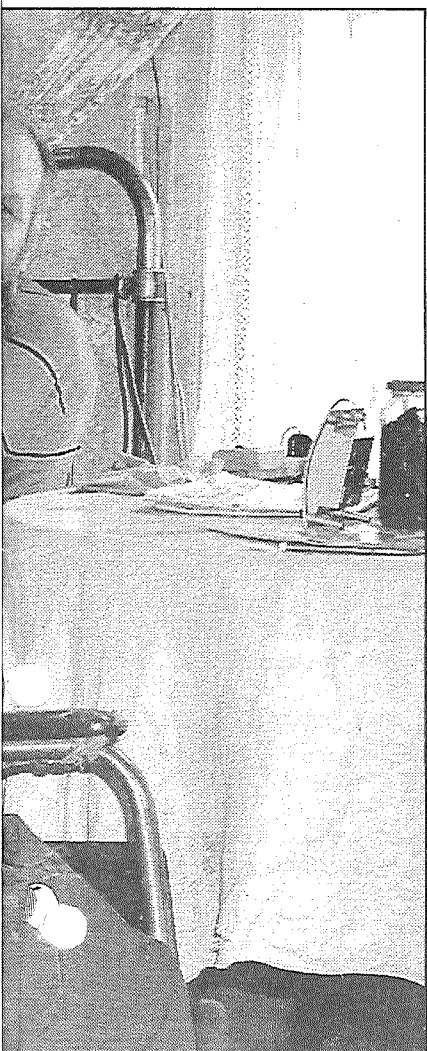
Jekaterinai pirmie skolas gadi un vienlaikus mācības mākslas skolā aizritējuši Maskavā. Vidusskolu beigusi jau Riebiņos. Arī viņa četrus gadus strādājusi vietējā zirgsaimniecībā, bet pēc štatu samazināšanas un invaliditātes grupas piešķiršanas dzīvojot pa mājām. Jekaterina pārcietusi trīs acs operācijas. Pirmā, kas veikta Maskavā, bijusi sekmīga, pēc pārcelšanās uz Latviju divas operācijas izdarītas Rīgā, bet tām nav bijuši labi rezultāti. Piemērotu darbu atrast neiespējami.

Uz jautājumu, vai pagasta padome kaut kādā veidā sniedz palīdzību, atbalsta, abas sievietes atbild noliedzoši — nē, kaut arī Marina tūdaļ precīzē, ka būs pateicīga par minētās operācijas izdevumu atmaksāšanu. Bet citādi neviens pie viņām nav atrācis un painteresējis, kā dzīvo, vai ir kādas vajadzības, kādas problēmas. To apgalvo gan māte, gan meita. Vietējās varas pārstāvjiem esot tāds uzskats, ja cilvēks staigā, pārvietojas, tāpat vesels. Ja guļ uz vietas, tāpat slims, un viņam kaut ko vajag maksāt. Starposma nesot. Bet es taču piederu pie tiem, kas staigā, saka Marina. To, ka viņa pārvietojas tikai pa ierastiem un labi zināmiem celiņiem, neviens neievēro.

Es esmu pesimiste, Jekaterina novērtē savu attieksmi pret dzīvi. Viņai priekšā vēl tāls dzīves ceļš. Kāds tas būs jaunam cilvēkam ar veselības problēmām, lielā mērā atkarīgs no sabiedrības attieksmes, no vietējās varas atbalsta.

Mātes un meitas dzīvē liela vieta atvēlēta mākslai. Dabas dots talants, daži skološanās gadi glezniecībā. Sirdslieta. Skatoties uz viņu smalkajiem darbiem, nepateikt, ka tie tapuši ar tādu cilvēku rokām, kam šī pasaule pat nav saskatāma visās tās krāsās un kontūrās. Pareizas proporcijas, precīzas detaļas. Marinai patīk gleznot aktus, arī ziedus. Jekaterinai tuvāka jūras tēma. Viņa pievērsās arī papjēmašē darbu veidošanai. Ir tāda tehnika, kad no plastilīna vai māla tiek izgatavota figūra, ko ilgstošā procesā kārtu kārtām aplīmē ar papīru. Kad tas izzūst, sauciet to pieņem attiecīgo veidolu, to noņem no figūras un nokrāso.

Materiālus sagatavoja L.Rancāne
Foto: M.Rukosujevs

ni, ar ko pārvietoties pa istabu. Veterināri, ar kuriem var tikt uz priekšu. Pusotras stundas ceļā uz vienu grupas invalids. Kā citādi lai nokļūst. Sapņi par atgriešanos pilnvērtīgā jeb stāvoklī nedaudz uzlabojies. Ir, lai panāktu pozitīvas izmaiņas.

aktivitāciju iekļaušanās, lai nodrošinātu arī novērstu antisaniitāriju, kādos cilvēki. Kāpēc uz šo trīs bērņagasttiesa?

esmu

griezās piecienāts ar «krutku» vai kandžu, stāsta Olga. Līdz ar to no savas invaliditātes pensijas viņai jāuztur arī vīrs. Šādās reizēs arī govus slaukšana vai izvešana gānos paliek Olgas ziņā, taču viņai aizliegti visi darbi.

Retu reizi Olga sadūšojas doties ārpus mājas. Produktus nopērk autoveikalā, kurš divreiz nedēļā piestāj mājas celiņa galā. Līdz pagasta centram Riebiņos aizkļūst zirga pajūgā. Līdz Preiļiem — ar autobusu. Bet šāds brauciens viņai esot īstas mocības. Autobusā ne iekāpt, ne izkāpt, pilsētā ar krūķiem grūti pārvietoties vai ienākt veikalā, poliklinikā. Bez tam jūtoties neērti, ka cilvēki skatās, kā viņa staigā ar krūķiem.

Vienā no slimnīcas izsniegtām izziņām noteikts, ka divu mēnešu laikā pēc operācijas nepieciešama rentgena kontrole Rīgā. Taču Olga palikusi bez rentgena apskates. Neredzot iespēju, kā līdz Rīgai nokļūt. Pagasta padomē Olga palīdzību nav lūgusi. Viņa nenoliedz, ka 1999. gadā no pagasta padomes gūžas protezēšanas izdevumu segšanai pēc rēķina saņemšanas pārskaitīti 100 lati. Taču arī to atceras ar sarūgtinājumu. Operācija bijusi jau paveikta, bet nau-

da slimnīcā nepienākusi, un viņa ārstu priekšā jutusies bezmaz vai kā krāpniece.

2000. gadā Olga Struka no pagasta padomes saņēmusi 1,50 latus, tas ir, kompensāciju 30 procentu apmērā no pacienta nodevā samaksājumiem pieciem latiem, gada beigās — piecus latus kā pabalstu pensionāram, un tikpat lielu pabalstu arī 2001. gada beigās.

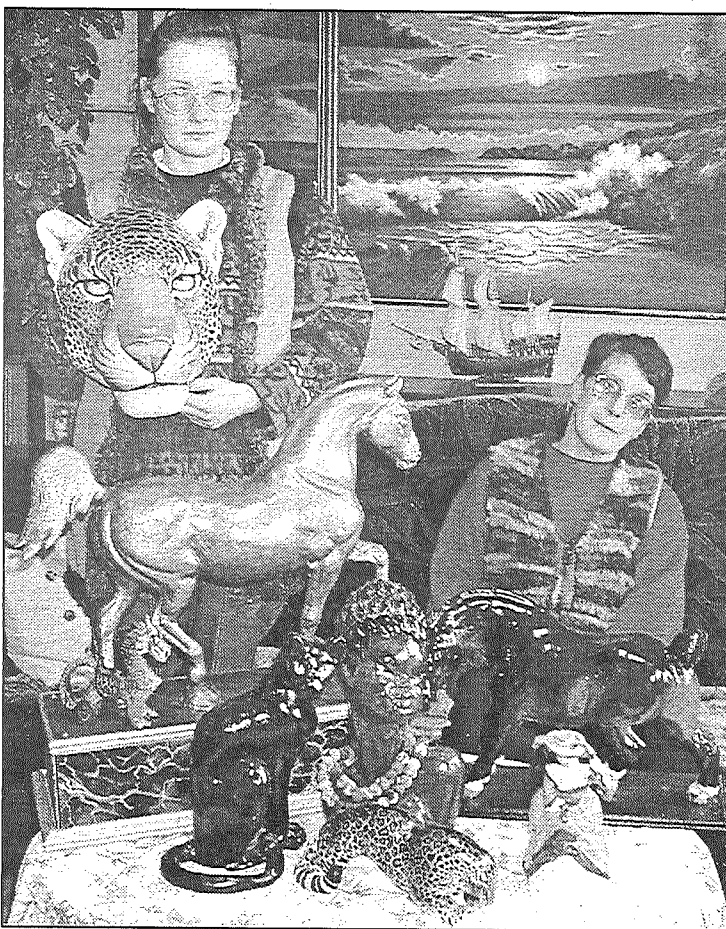
Olgai visvairāk sirds sāp par vienaldzību. Ne sociālais darbinieks, ne kāds cits no pagasta padomes pie viņas nekad nav iegriezies, lai cilvēciski aprunātos, kā klājas. Par humānās palīdzības dalīšanu pagastā pati uzzinājusi.

Olga nelūdz naudu vai pabalstu, viņa gribētu pavisam vienkāršu pretimnākšanu, — lai kāds palīdzētu tikt galā ar aršanas un kultivēšanas noorganizēšanu, palūgtu traktoristam atbraukt pie viņas. Par darbu samaksātu pati.

Visai drūmās krāsās Olga redz savu nākotni. Invalīde jau tagad labprāt pieņemtu palīdzību un pārceltos uz kādu dzīvokli vai istabiņu centrā. Olgai daudz neskaidrību arī par valsts kompensētājām zālēm. Ārsts saka — pienākas tikai reizi gadā. Kā tas var būt? Olga nesaprot.

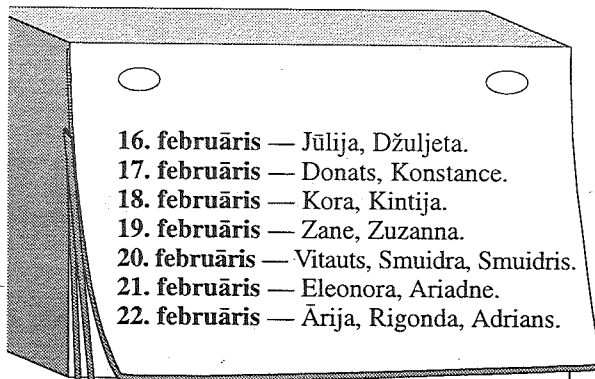

● Ja ir iedvesma, varu gleznot visu dienu, bet ne ilgāk par piecām desmit minūtēm, stāsta Marina Belova. Acis ilgāk neturot, tās bieži jāatpūstina. Desmitiem un simtiem viņas gleznu aizceļojušas pasaulē. Attēlā Marina kopā ar uzticamo suni Sāru.

● Mātei un meitai Marinai un Jekaterinai Belovām ļoti patīk zirgi un viss, kas ar tiem saistīts. Bet reizēm fantāzijas lietojums Jekaterīnu aizved arī līdz Āfrikai, tīģeriem un melnām nēģerietēm. Šīs figūras un fonā redzamā glezna ir daļa no Jekaterīnas daudzajiem darbiem.

APSVEIKUMI, VESELĪBA

16. februāris — Jūlija, Džuljeta.
17. februāris — Donats, Konstance.
18. februāris — Kora, Kintija.
19. februāris — Zane, Zuzanna.
20. februāris — Vitauts, Smuidra, Smuidris.
21. februāris — Eleonora, Ariadne.
22. februāris — Ārija, Rigonda, Adrians.

Audz laimīgs, mazais!

Aijas Tihomirovas piektais bērns — meitiņa piedzima 10. februārī. Mazulīte pašlaik ir jaunākā Vārkavas pagasta iedzīvotāja. Māmiņa Aija un tētis Aleksandrs izvēlas meitai vārdu, un tas droši vien būs tikpat skanīgs kā lielākajiem bērniem — Ul-dim, Lindai, Silvitai, Kamilai. Jau slimnīcā mazulīti pabeidzās aplūkot vecmāmiņa Zoja. Viņa un vectētiņam Eduardam meitene ir 15. mazbērns. Dzimšanas dienas dāvanām mazbērniem no pensijas ne vienmēr varot kaut ko atlicināt, taču adītas zeķītes vai cimdiņus viņa gan vienmēr pacenšoties sarūpēt, stāstīja vecmāmiņa. Otram vecvecāku pārim — Olgai un Pēterim tagad auklējams ceturtais mazbērns. Aija teica paldies ārstam Jurim Kļaviņam un visiem pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem, kas palīdzēja meitiņai nākt pasaulē.

Riebiņu pagasta iedzīvotāju Lilitas un Andra Pastaru ģimenē 8. februārī piedzima pirmais bērniņš. Kamēr nav vārdiņa, mamma mazo tā arī sauc — par puisīti. Lilitas vecākiem Ritai un Staņislavam zēns ir pirmais, bet vecmāmiņai Natālijai — ceturtais mazbērns. Mazulītis ar mīlumu uzņēms dzimtā, un jau slimnīcā tuvinieki jaundzimušo un viņa māti sveica ar skaistiem, kupliem neļķu pušķiem, vēl lot daudz laimes.

Lilita stāstīja, ka dēlu kristīs Pieniņu baznīcā, kurā viņa un Andris laulājušies.

Jaunā māmiņa pateicās ārstei Svetlanai Morozovai, vecmātei Mārītei, kā arī visam pārējam dzemdību nodaļas personālam par palīdzību.

Ināras un Jāņa Mihailovu dēļens piedzima 13. februārī. Vecākais brālis Ainārs, māmiņa un tētis sameklējuši vairākus skaistus vārdus, bet vēl nav vienojušies par īsto. Ģimene dzīvo Saunas pagastā kopā ar Ināras vecākiem Virginiju un Gunāru, kam mazais puisītis ir otrais mazbērns. Bet Jāņa vecāki Dominika un Fjodors dzīvo tālu — Moldāvijā, un pie dēla ciemojās tikai viņa kāzās. Mēs saviem vecākiem esam septiņi brāļi un divas māsas, Jānis stāstīja, tāpēc viņa dēliem ir daudz brālēnu un māsīcu. Diemžēl satikties neiznākot.

Mazo puisīti kristīs Pieniņu baznīcā. Kūmās būs Ināras brālēns ar draudzeni.

Ināra teica paldies ārstei Svetlanai Morozovai, vecmātei Jekaterīnai un pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem, kas par viņu nenogurstoši rūpējās. Savam puisītim māmiņa no visas sirds vēlēja pieņemt spēcīgu, mundrumu un žirgtumu.

Vai augšana sāp

Ir daudz tādu gadījumu, kad bērni sūdzas par sāpēm dažādās ķermeņa vietās, bet visbiežāk — kājās. Ārēji nav redzams ne satūkums, ne nobrāzums, bet vēl pēc dienas bērns par tām nemaz neatgādina. Bet var būt arī tā, ka par sāpēm žēlojas katru dienu. Kas noticis ar bērnu, vai tā ir kāda slimība? Protams, vispirms bērns ir jāved vizītē pie ārsta, taču iespējams, ka dakteris nomierinās un teiks, ka tas ir tikai augšanas sāpes, kuras var novērst ar pilnvērtīgu uzturu.

Ģimenes ārste Lidija Kuzmina stāsta, ka bērna augšanas sāpes saistītas ar vielmaiņu un tās rodas no izmaiņām kaulos, audos, muskuļos, kam savukārt cēlonis ir organismam nepietiekama «būvmateriālu» uzņemšana. Bērna organismā trūkst kalcija, kālija, fosfora, fluora, magnija, mangāna un citu minerālvielu, kā arī D vitamīna. Bez tam bērni maz atrodas saulē, daudz laika viņi pavada slēgtās telpās skolā un pulciņu nodarbībās. Mīnēto vielu trūkuma dēļ organisma augšanā nav līdzsvara. Kaut kas aug, bet kaut kas netaisījās. Bez tam kaulu savienojumos ir skrimsliši, stāsta daktere, un kauli augot uz tiem spiež. Tāpēc augšanas sāpes vairāk izpaužas kā sāpes ceļgalos. Tie var sāpēt gan staigājot, gan arī naktī guļot. Bet var sāpēt arī kauli, locītavas, sirds, vēders, gal-

va. Mēdz teikt, ka nevajag traucēt bērna miegu, jo šajā laikā viņš aug. Tāpēc arī augšanas sāpes vairāk jūtas vakaros un naktīs.

Augšanas sāpes vairāk vērojamas tā sauktajos augšanas lēcienos, kas katru piemeklējot citā vecumā. Pieņemts uzskatīt, ka ir četri strauji augšanas periodi — ap četriem gadiem, pēc tam 8-9 gadu vecumā, 14 un 18 gados. Var būt arī tā, ka augšana nav proporcionāla. Kādā brīdī vairāk aug kājas, citā — izstiepjas rokas. Pediatri uzskata, ka pēc pēdējā augšanas lēciena 18-19 gados jaunie cilvēki pārstājot augt. Tomēr vecāki nedrīkst uz savu roku noteikt diagnozi, pieņemt, ka bērna sūdzību cēlonis ir augšanas sāpes un vēl jaunāk — dot bērnam pretspāju medikamentus. Zāles var būt patiešām vajadzīgas, bet tās jālieto ar ārsta ziņu. Bērnam, kurš nevar iemigt un žēlojas par sāpēm, var pamasēt sāpošās locītavas, tomēr, ja sūdzības atkārtojas, ir jānododas pie ārsta.

Pašas no sevis augšanas sāpes nepāriet. Tās var ilgt mēnešiem, gadiem. Tomēr, lietojot vitamīnus, nodrošinot pilnvērtīgu, sabalansētu uzturu, var cerēt, ka pēc mēneša stāvoklis uzlabojas, bet pēc gada situācija jau ir stabilizējusies.

Augšanas sāpes nereti saņem mantojumā no vecākiem. Ja viņi bērniībā tās piedzīvojuši, tad visticamāk, ka tās izjutīs arī bērni un mazbērni. Tāpēc topošai mātei jau bērna gaidīšanas periodā jānodrošina sevi ar pilnvērtīgu uzturu.

Tomēr sāpes var liecināt ne tikai

par augšanu, bet arī par ļoti nopietnu saslimšanu ar reimatismu. Katrā gadījumā tiek veiktas analīzes par reimatisko slimību norādi, taisīta elektrokardiogramma. Sevišķi tajos gadījumos, kad sāpes kājās novērojamas pēc anginām, tās var liecināt par reimatisma sākumu. Sarežģītākos gadījumos bērni tiek nosūtīti uz Rīgu, uz Osteoporozes centru.

Daktere Lidija Kuzmina, kurai semināru laikā bijusi izdevība ar osteodensitometrijas aparāta palīdzību redzēt, kā izskatās cilvēku kauli pusmūžā, atzīst, ka tas ir briesmīgs skats. Ja cilvēks maz uzņēmis kalciju, ja viņam ir slikts uzturs, tad kauli pēc gadiem kļūst irdeni un pusmūžā tie atgādina marli. Pat niecīgas traumas gadījumā kauls sairstot. Gribu a gādināt, teica daktere, ka kaulu «būvmateriālus» visam mūžam organisms uzņem līdz 18 vai 20 gadu vecumam. Tāpēc bērniībā un jaunībā augošajam cilvēkam vajag ik dienas uzturā lietot pienu, biezpienu — kalcija avotu, zivis, kas nodrošina ar fosforu, vajag sauloties. Ārsti iesaka bērniem līdz gada vecumam profilakses nolūkā lietot D vitamīnus gan vasarā, gan ziemā. Līdz trīs gadu vecumam — tikai ziemā, rudenī, pavasarī. D vitamīns vajadzīgs, lai organisms spētu piesaistīt kalciju un to izmantot kaulu veidošanas procesā. Saules staru ietekmē organisms spēj pats izveidot D vitamīnu. Tāpēc bērniem ļoti ieteicams pavadīt vasaru pie jūras, kur sauldošanās ir efektīvāka.

Kā pareizi jādzer zāles

● Jautājumi ārstam

Kad nevaļīgais ārsts jums ir iespiedis sauja receptšu žūksnīti, vajadzētu steigšus lekt kājās un mesties prom uz aptieku. Šis ir brīdis, lai slimnieks uzzinātu visu iespējamo par medikamentiem, ar kuriem kopā turpmākajās dienās vai nedēļās cinīsies par savu veselību. Jūs cerat, ka tās jūs izārstēs.

Taču, ja zāles lietojiet nepareizā kombinācijā, vai arī tās būs izrakstītas nepareizi, jūs varat iedzīvoties citās kaitēs. Tāpēc lietderīgi ārstu izprašāt par vairākām zāļu īpašībām. Kas ir to aktīvā sastāvdaļa? Kā tās lietot? Vai tās izārstēs, vai tikai atvieglos slimības simptomus? Kā var zināt, ka zāles iedarbojas? Ko darīt, ja tās neiedarbojas? Vai var pārtraukt to lietošanu, ja tās neiedarbojas? Cik ilgi zāles lietot? Kādas ir visbiežāk sastopamās blakusparādības? Ko darīt, ja tās parādās? Kas jā dara, ja tās parādās? Kas jā dara, ja aizmirsies iedzert zāles vienu vai

vairākas reizes? Vai var šīs zāles lietot vienlaikus ar citām? Vai drīkst lietot alkoholu? Vai drīkst vadīt auto? Vai var nonākt šo zāļu atkarībā? Kādas ārstēšanas iespējas vēl pastāv bez šo zāļu lietošanas?

Kas jāzina pacientam

Pirms zāļu lietošanas vienmēr uzmanīgi jāizlasa «informācija pacientam», jo ārstam ne katreiz ir laiks izskaidrot zāļu lietošanas principus. Bez tam var gadīties, ka aptiekā kāda preparāta vietā iedots cits. Slimniekam ir jāizlasa klāt pievienotā informācija par blakusparādībām un par zāļu lietošanu.

Ja sniegts norādījums, ka zāles jālieto ēšanas laikā, tas nozīmē, ka medikaments iedarbojas uz kuņģa gļotādu. Tāpēc kuņģis vienlaikus ar zāļu dzeršanu «jāizdēvē» ar kārtīgu ēdiena devu. Nepietiks ar vienu biežputras karoti vai mandarīna daiviņu.

Ja rakstīts, ka zālēm jāuzdzer ūdens, tas nozīmē, ka runa iet par

glāzi ūdens, nevis par tēju, kafiju vai sulū, nemaz nerunājot par piena malku.

Norādījums «tukšā dūšā» nozīmē, ka zāļu iedarbība būs visefektīvākā, ja tās tiks dzertas stundu pirms ēšanas, vai divas stundas pēc tās.

Ja ir jālieto vairāki medikamenti, tad no vienu zāļu lietošanas līdz otrām jāievēro vismaz 20 minūšu intervāls. Nekādā gadījumā nedrīkst visas tabletes norīt reizē.

Nekad nedrīkst tableti norīt guļot. Tādā veidā var aizrīties. Arī miegainam cilvēkam nevajag ar varu mutē iespiest tableti. Tā var iesprūst barības vadā, izraisīt sliktu dūšu un vemšanu.

Ejot pie kāda cita ārsta, vienmēr jāizstāsta, kādas zāles jau lietojat. Ar ģimenes ārstu aprunājieties par tām zālēm, ko jums izrakstījis ginekologs, stomatologs, gastroenterologs vai cits speciālists. Ģimenes ārsts sniegs padomu par šo medikamentu iespējamo saderību vai nesaderību.

Sagatavoja L.Rancāne

PAR VISU...

Ciklamena — ziemā iecienīta puķe

Jautājums. Veikalos pārdošanā ir dažāda lieluma ciklamenas — no pavisam mazām līdz lielām. Kā ciklamenas jākopj, lai tās ilgāk ziedētu? Kā šīs puķes izaudzēt?

Uz jautājumiem «Novadnieks» lūdza atbildēt ciklamenu audzēšanas speciālistu, ziedu salona «Dārznieks» īpašnieku **ĒVALDU DAUKŠTU**.

Ciklamenas iedalās dažādās grupās — pēc lieluma, lapu formas un krāsas, ziedu formas. Ir smaržojošas ciklamenas, ciklamenas griesto ziedu audzēšanai u.c.

Ciklamenas sēj oktobrī, divreiz piķē, mēslo, laista, audzē gaišās, vēsās siltumnīcās, lecektīs, vasarā noēno. Nedrīkst iekaltēt. Saulainā vasarā pirmie ziedi augam uzdzied jau augustā, tomēr tā ir un paliek rudens un ziemas puķe.

Miniaturciklamenas, kas pašlaik nopērkamas arī veikalā, no lielākajiem augiem atšķiras vienīgi ar sejas laiku. Tās sēj no janvāra līdz martam un tām ir īsāks audzēšanas un uzdziedēšanas periods. To

dārzkopji panāk pielietojot dažādas augšanas regulatorus un ziedēšanas stimulatorus. Piemēram, ziedēšanas stimulatoru, pielietojot reizē ar augšanas regulatoru, isā laikā no maza miniaturciklamenas dēsta var iegūt ziedošu augu. Miniaturciklamenu pareizi kopjot, pēc kāda laika (no pusgada līdz gadam) beigsies augšanas regulatora iedarbība un ciklamena iegūs sev raksturīgo izskatu. Mēslojot ar ziedēšanu veicinošu mēslojumu, turpmākajos gados var panākt 2-3 reizes bagātīgāk ziedošu augu.

Pie mums ciklamenas ir populāras ziemas otrajā pusē un agri pa-

vasarī, jo tām ir vajadzīgas vēsas telpas un samērā liels gaisā mitrums. Pilsētas dzīvokļos puķēm ir par siltu un arī gaisa ir pārāk sauss.

Ciklamenu laistīšanai lietojams mīksts ūdens. Lai pagarinātu ziedēšanas laiku, ciklamenas var mēslo 2-3 reizes mēnesī, izšķīdinot litrā ūdenī 0,5 g kālija nitrāta un 1 g superfosfāta.

Lai nebojātos un nesāktu pūst gumi, ūdens jālej uzmanīgi gar poda malām vai no apakšas uz poda paliktņa. Liekais ūdens, ko augs apmēram stundas laikā neuzsūc, jānoņem.

Pēc ciklamenas noziedēšanas mēslošanu pārtrauc, bet laistīšanu pamazām samazina. Lapas ar laiku nokalst, bet puķe jāaplej tikai pāris reizi mēnesī.

Kad vasaras sākumā ciklamenai sāk veidoties jaunas lapas, gumu izņem no poda, pārstāda svaigā, irdenā augsnē, nokratot veco zemi. Pēc stādīšanas ciklamenu var turēt dārzā vai telpās. Saulainā laikā augu pa dienu jāēno un bieži jāapsmidzina ar ūdeni. Mēslojot, kad lapas jau paaukušās, ar 10-14 dienu starplaiku, lietojot slāpekļa pilnmēslojumu.

Preiļu rajona iedzīvotāju ievēribai!

Lai nodrošinātu valsts autoceļu un mākslīgo būvju saglabāšanu 2002. gada pavasara šķidoņa laikā, tiks ierobežota kravas autotransporta satiksme ar ceļa zīmēm nr. 312 7,0 t pa šādiem 2. šķiras autoceļiem ar grantsšķembu segām.

Stolderi — Upmala,
Upmala — Ančkini — Pieniņi — Kauša,
Livāni — Steķi,
Livāni — Gavartiene — Steķi,
Rožupe — Švirsksti,
Grīva — Starti,
Špoģi — Arendole — Upmala — Sīļi,
Galēni — Sīļukalns — Stirmiena,

Stabulnieki — Sīļukalns — Varakļāni,
Kokorleši — Jezufinova — Dravnieki,
Priekuli — Jezufinova,
Preiļi — Raunieši — Rožupe,
Rožupe — Varakļāni,
Līksna — Kalupe — Upmala — Rožupe.

Lūgums kravu pārvadātājiem savlaicīgi izvest kravas. Informāciju var saņemt LAD Preiļu nodaļā, Brīvības ielā 76. Tālr. 23206.

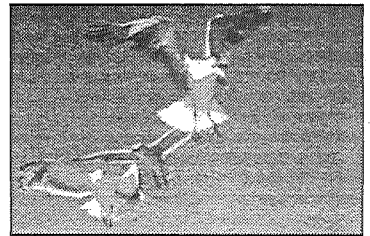
R.Griķis,
Latvijas Autoceļu direkcijas
Preiļu nodaļas vadītājs

Gada putns — ķiris

Latvijas Ornitoloģijas biedrība (LOB) par Gada putnu 2002 izraudzījusi lielo ķiri — Latvijas parastāko kaiju, informē LOB prezidents Jānis Viksne.

Baltie baloža lieluma putni ar zilganpelēku muguru un spārnu virspusi, melniem spārnu galiem un tumšbrūnu galvu bieži redzami aiz arka, zvejas ostās, izgāztuvēs, kur tie meklē barību. Tie tālu dzirdami savas uzstājīgās balsis dēļ. Lielie ķiri ligzdo kolonijās — daudzi desmiti, simti un pat tūkstoši pāru vienkopus zaļaugiem klātās salās ezeros, dižos, upēs.

1986. gadā Latvijā uzskaitīti ap 110 000 pāru ligzdojošu lielo ķiru. Bet 1990. gadā sākās strauja to skaita samazināšanās — 90. gadu vidū veiktajā valsts mēroga uzskaitē konstatēti vairs tikai ap 40 000 pāru. «Būtiskākais no iemesliem — sociālisma sabrukums, kura rezultātā zvejas ostās un zivju pārstrādes uzņēmumos pazuda bez pārsega atstātās kastes

ar zivīm, saruka kažokzvēru fermu skaits,» norāda J.Viksne. Otrs faktors esot Latvijas ūdeņos ieviestā Amerikas ūdele, kuras klātbūtnei lielie ķiri necieš. Taču Rietumeiropā šo kaiju skaits sāka samazināties jau 60. gados, un nav skaidrs, kāpēc tā notika.

Gada putna akcijas mērķis — noskaidrot pašreizējo lielo ķiru skaitu un koloniju izvietojumu Latvijā, saprast, kā neļaut to skaitam samazināties.

Akciju «Gada putns 2002» veic LOB un Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorija. Savu ieguldījumu tajā var dot katrs, paziņojot kādas kolonijas atrašanās vietu LU Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijai (Salaspils, Miera iela 3, LV-2169; e-pasts: ornlab@latnet.lv; tālr. 7945437, 7945393) vai LOB (tālr. 7221580).

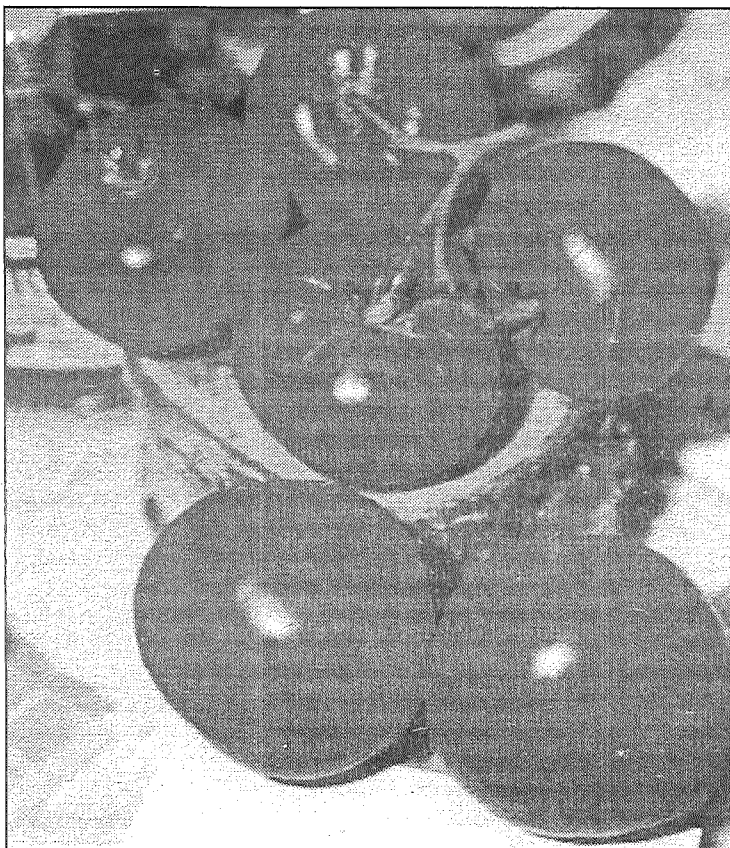
Zodiaka zīmes un tomāti

Dārzkopības entuziastu kluba «Tomāts» prezidents Arturs Silde uzskata, ka klimatā ziņā Latvijas teritorija dalāma divās daļās, kuras vienu no otras šķir Daugava. Kurzemes un Zemgales klimats no Vidzemes un Latgales klimata atšķiras ne tikai siltuma un mitruma ziņā. Arī pavasarī visā Latvijas teritorijā neiestājas vienā laikā — Gaujmalā ievās zied divas nedēļas vēlāk nekā Ventas krastos.

Sastādot tomātu audzēšanas darba kalendāru, A.Silde ir izmantojis Marijas Tūnas trigonu shēmu, par pamatu ņemot Kurzemes — Zemgales un Vidzemes — Latgales «Dabas kalendāru». Kalendārā ņemti vērā arī praksē pārbaudīti, sevi attaisnojuši tautas ticējumi un dārzkopju praktiķu vērojumi.

2002. gada tomātu audzēšanas kalendārs Latgalei

Latgalē dēstu audzēšanai tomātus ieteicams sēt marta beigās. Piemērotākais laiks šogad iekrīt tieši pēc Pūpolsvētdienas — 25. un 26. martā. Sēkļaņas sadīgs dilstoša Mēness fāzē, tas veicinās dīgstu iesakņošanās, tāpēc izpiķēt tos varēs tuvējās sakņu dienās — 4. un 5. aprīlī. Dēstu audzēšanai iz-

vēlas straujāk sadīgušos dīgstus.

Tomātus dēstiem, ko paredzēts audzēt uz lauka, ieteicams sēt 13. aprīlī. Nelabvēlīgas dienas 11. un 12. aprīlī. Izpiķēšanai labvēlīgākās sakņu dienas iekrīt tieši pa Jurgiem, t.i., 23. un 24. aprīlī.

Izstādīt uz lauka dēstus varēs ne agrāk par 17. jūnijū, bet dažviet tikai pēc Jāņiem — 25. un 26. jūnijā.

Dēstu audzēšanai ieteicams izmantot tikai tos dīgstus, kuri pietiekami mitrūmā un +23...+25° C temperatūrā sadīgst 6 dienās. Vēlāk sadīgušos izbrāķē.

Dēstu piebarošanu ieteicams veikt jaunā, augošā Mēnesī. Tas veicina barības vielu uzkrāšanos augu stubņos. Dilstoša Mēness fāzē šīs rezerves augs izmanto spēcīgas sakņu sistēmas veidošanai.

Ziemas favorīts — medus

Medus ir ne tikai dabas dota alternatīva cukuram, bet arī lielisks profilakses un ārstniecības līdzeklis. Ne velti šā produkta saglabāšanā ir ielikts milzumiels darbs. Lai savāktu kilogramu medus, bitēm jāaplido 10 miljoni puķu. Tad vēl jāpieskaita cilvēku pūles šā produkta aizgādāšanai līdz tirgum.

Sensenos laikos medus pirmām kārtām izmantoja kā antibakteriālu līdzekli un smērēja uz ievainojumiem, apdegumiem un brūcēm. Mūsdienās labāk medu lieto iekšķīgi. Speciālisti to iesaka kā līdzekli gastrīta gadījumos, bet it īpaši — saaukstēšanās slimību profilaksei un temperatūras pazemināšanai. Šobrīd, kad aukstums mijas ar siltāku laiku, kad diskomfortu rada mitrās kājas slapjos apavos, tas ir jo īpaši aktuāli. Profilakse ir pavisam vienkārša — cukura vietā šoziem pamēģiniet medu gan pie tējas, gan kafijas.

Pret klepu tiek ieteikta interesanta recepte. 10 minūtes nelielā ūdens daudzumā vāra citronu, tad to pārgriež un izspiež sulu. Sulu ielej glāzē, pievieno 2 ēdamkarotes konjaka (citā variantā — glicerīna) un medu tik, lai glāze būtu pilna. Maisījumu lieto pa vienai līdz četrām tējkarotēm dienā. Tiem, kam problēmas ar lieko svaru, nevajag būties, jo tējkarotē

medus ir 16 kaloriju.

Interesants variants — ikrīta biežpienam pievienojiet ēdamkaroti medus. Medus nav domāts tikai saldajiem ēdieniem, bet tas ir lielisks līdzeklis, gaļas marinēšanai, kombinējot to ar ķiplokiem, sīpoliem, apelsīnu sulu.

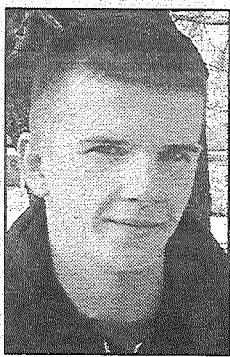
Medus regulē arī vielmaiņu. Tas ir arī lielisks līdzeklis pagājušajam gadījumā, jo medū esošais augļu cukurs divas reizes ātrāk par parasto neitralizē alkohola iedarbību. Medus, starp citu, glābj arī no bezmiega (2 tējkarotes siltā ūdens glāzē). Un, ja atgriezīties pie sensenajiem laikiem, tad medu arī tagad itin labi var izmantot sejas maskām. 2 ēdamkarotes medus un 2 ēdamkarotes piena jāsamaisa un uz sejas jāpatur 10 minūtes.

Bet, lai nesabojātu labu medu, tas jātur cieši noslēgtā traukā. Medus ātri uzsūc blakusesošo produktu aromātu un arī mitrumu. Medu nedrīkst turēt gaismā (uz palodzes saulē). Tam piemērota tumša un vēsa vieta. Nekādā gadījumā to nedrīkst glabāt metāla traukā vai plastmasas podiņā.

Medus jāpērk veikalā vai pie zināmiem tirgotājiem. Ja medu uzpilda uz papīra gabaliņa, kas labi uzsūc mitrumu, un apkārt pilei veidojas mitrs plankums, tad produkts nav īpaši kvalitatīvs.

Tiem, kam ir alerģija pret medu, nevajag eksperimentēt arī ar citiem medus produktiem.

Vai sekojat olimpisko spēļu notikumiem?

Ivars Kveders, Preiļu arodividusskolas audzēkņis:

— Jā, es sekoju. Skolas kopmītnēs ir televizors, un brīvā laikā skatāties pārraides no Soltleikstijas. Visvairāk pārdzīvoju par hokejisti. Patika skatīties Latvijas

komandas spēli ar austriešiem, priecājos par mūsējo uzvaru. Žēl, ka turpmākajās spēlēs vairs nepaveicās. Man patīk skatīties arī biatlona sacensības.

Dina Maksimova, bērnodārza «Pasaciņa» darbiniece:

— Man vakaros ir jāstrādā, tomēr esmu lietas kursā par olimpiskajiem jaunumiem. Vīrs un dēls piektklasnieks vakaros skatās televizoru un mani informē par visiem jaunumiem. Zinu visu par Latvijas hokejistu veiksmēm un neveiksmēm. Ļoti patika olimpiādes atklāšanas ceremonija. Man patika, kā tā noritēja un kā tā tika komentēta.

Jānis Šalkovskis, Rožkalnu pagasta zemnieks:

— Mani iepriecināja olimpiādes atklāšanas ceremonija. To noskatījies naktī, negāju gulēt un gaidīju tās sākumu līdz pulksten trijiem. Arī hokeja spēles cenšos

noskatīties. Pirmās spēles patika, bet pēc tam jutos vīlies. Nepatīkami, ka vēl līdz šim nevienā sporta veidā Latvijas sportisti nav ieguvuši medaļas. Uzskatu, ka valdība sportistu sagatavošanai olimpiādei piešķir par maz līdzekļu.

Sergejs Terentjevs, Preiļu 2. vidusskolas skolēns:

— Man neiznāk skatīties pārraides par olimpiādi. Dzīvoju Vārkavas pagastā, daudz laika aiziet ceļā uz mājam un atpakaļ. Mājās daudz jāmacās. Avīzes mūsu ģimene nepasūta, tikai žurnālus. Par spēļu rezultātiem uzzinu tikai no draugu stāstītā. Zinu, kā klājas hokeja komandai. Es pats aizraujos ar basketbolu.

Anna Cabuļeva, pastniece Preiļos ar meitu Irēnu:

— Manā un brāļa ģimenē ar fanošanu aizņemti visi — divi pieaugušie un seši bērni. Daždien olimpiādes dienasgrāmatu vai ziņas skatāties pa televizoru rītos, citreiz vakaros. Kuram ir laiks, tas seko notikumiem un pēc tam pastāsta pārējiem. Visi pārdzīvojam par hokeja komandas zaudējumu spēlē ar vāciešiem. Latvijas hokeja komanda ir tik stipra, šoreiz vienkārši laikam nebija veiksmes.

L.Rancāne
Foto: M. Rukosjuvs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, APSVEIKUMS

*Lai varavīksnes krāsās dienas zib,
Lai gadi raženi tālāk zaro,
Lai krāšņi plaukst un ziedēt grib
It visas cerības, kas dīgst un zaļo!*
**Sirsniņi sveicam jubilāri
Paulīnu Milleri!**
Veneranda, Antoņina

RIEBIŅU pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties Riebiņu pagasta padomes telpās no š. g. 18. februāra līdz 11. martam, no plkst. 9.00 līdz 17.00.
Priekšlikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Riebiņu pagasta lietvedei.

UPMALAS pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties Upmalas pagasta telpās no 14. februāra līdz 10. martam.
Priekšlikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI pagasta sekretārei.

Valsts akciju sabiedrība «Latvijas valsts meži»
DIENVIDLATGALES MEŽSAINIECĪBA
Līvānos, Fabrikas ielā 2 rīko
CIRSMU IZSOLES:
04.03.2002. g. cirsmas Daugavpils, Krāslavas rajonos,
08.03.2002. g. cirsmas Jēkabpils, Preiļu rajonos.
Cirsmu saraksti no 18. februāra mežsaimniecībā un internetā (www.lvm.lv).
Daļības maksa kailciršu solītājiem — Ls 20, starpciršu — Ls 10, nodrošinājums 10% no cirsmas sākumcenas iemaksājams pirms izsoles ar norādi **Dienvidlatgales mežsaimniecība**.
Rekviziti: VAS «LATVIJAS VALSTS MEŽI», LV 40003466281, Kristapa iela 30, Rīga, LV-1046, a/s LUB Āgenskalna fil., kods: 310101900, kods: 03-030467544.
Informācija mežsaimniecībā:
tel./fakss 53-07106, mob. tel. 9163796.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 42807, 44179, 46384, 9161121.

Iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tāl. 9199314, 6499415, 53-55743.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas.
+12%, +18%.
Tāl. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «MALIKA PLUSS» par augstām cenām iepērk lopus.
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 24216.

MĀCĪBU CENTRS «AUSTRUMVIDZEME» AICINA UZ KURSIEM
darba aizsardzības speciālistu apmācība
Sākums 2002. gada 21. februārī plkst. 10.00
Preiļu arodividusskolā, Sporta ielā 1 (1. stāvā, zālē).
Pieteikties pa tel. 4471286, 9462624.

Aglonas pagasta padome paziņo, ka ar ieguldīšanas metodi ir privatizēts Aglonas pagasta pašvaldības īpašuma objekts «Cirišu HES hidrobuves», kas atrodas Preiļu rajonā, Aglonas pagastā, Lopotu sādā. Objekts ieguldīts SIA «Cirišu HES», reģistrēts LR Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 41503029437, pamatkapitālā.

RUDZĀTU pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties Rudzātu pagasta padomes telpās no š. g. 14. februāra līdz 5. martam, no plkst. 9.00 līdz 15.00.
Pieteikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Rudzātu pagasta padomes sekretārei.

AGLONAS pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties no 2002. gada 6. februāra līdz 15. martam pirmdienās, trešdienās, piektdienās no plkst. 9.00 līdz 13.00 Aglonas pagasta padomes telpās, 2. stāvā.

ROŽUPES pagasta komiteja aicina visus Līvānu novada iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties Līvānu novada Rožupes pagasta komitejas telpās no 18. februāra līdz 11. martam, no plkst. 8.00 līdz 16.00.
Priekšlikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Līvānu novada Rožupes pagasta komitejas sekretārei.

JERSIKAS pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties JERSIKAS pagasta padomes telpās no š. g. 14. februāra līdz 10. martam, no plkst. 10.00 līdz 15.00.
Pieteikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Jersikas pagasta sekretārei.

SUTRU pagasta padome aicina visus pagasta iedzīvotājus aktīvi iesaistīties lauku apbūves zemes zonējuma projekta apspriešanā.
Ar zonējuma projektu — zonējuma karti, zemes bāzes vērtību tabulu un zonējuma aprakstu var iepazīties Sutru pagasta padomes telpās no 16. februāra līdz 7. martam, no plkst. 8.00 līdz 16.00.
Priekšlikumus un iebildumus lūdzam iesniegt RAKSTISKI Sutru pagasta sekretārei.

«Autoskola Līvāni» uzņem «B» kategorijas autovadītāju kursus Līvānos, Zālē ielā 6-46. Tāl. 9609226, 43505 (vakaros).
Preiļos, Liepu ielā 2. Tāl. 9511995, 21072 (vakaros).
Pulcēšanās 20. februārī plkst. 18.00.
Skolēniem un studentiem **ATLAIDES!**

Pārdod

RAF 22-03 (12 vietas); RAF 22031 (vieglo). Abas 1992. g., TA. Tāl. 9455964;
DT-75, 1988. g. (buldozers). Tāl. 9109406;
motobloku MB-1 ar agregātiem, riepas 240x508 R, sujmašīnu SINGER. Tāl. 65161;
māju ar zemi un mežu Saunas pag. Tāl. 58592;
privatizētu 1,5 istabu dzīvokli Rēzeknes ielā 30. Tāl. 22291;
privatizētu 3 istabu dzīvokli Rēzeknes ielā. Tāl. 53-21110;
graudus, sienu rullonus, GAZ-53, UAZ TENT, mučas (200 l). Tāl. 34429.

Dažādi

Mīksto mēbeļu atjaunošana, restaurācija. Transports.
Mob. tel. 9124007.
Izgatavo pieminekļus Daugavpils raj., Locikos. Tāl. 54-31551, 9447828.

Sertificēts ārsts no Rīgas veic **IRIDOLOĢISKO DIAGNOSTIKU VISA ORGANISMA VESELĪBAS PĀRBAUDE PĒC ACS ZILĪTES**
18. februārī Līvānos 10.00.
Preiļos 13.00, Aglonā 16.00.
Pieteikties pa tel. 9630457.

Firmai vajadzīgs komunikabls, strādāt spējīgs cilvēks.
Tāl. 52-33811, 9163783, 9173761.

Firma (lic. nr. 4-840) Liepu ielas garāžā no iedzīvotājiem par izdevīgām cenām **iepērk krāsainos metāllūžņus.**
Samaksa tūlītēja.
Tāl. 21424.

SIA «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona) **izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales un melnās betona apmales.**
Līvānu novada iedzīvotājiem **LĪZINGS!**
Tāl. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Veikals «REINIS» Lielākie grīdas segumu veikali Vidzemē un Sēlijā piedāvā:

- mīkstos grīdas segumus — no 0,95 Ls/m
 - Atlaišanas līdz pat 25%
 - Izgriežam Jums nepieciešamā izmērā un formā
 - linoleju no 1,65 Ls/m, 2, 3, 4 m platums
 - laminātu no 5,50 Ls/m
 - paklājus — moderni un klasiski
 - segas un spilvenus
 - citas ar grīdu saistītas lietas
 - pārdodam uz kredīta
 - darba dienās no 9.00 līdz 18.00, sestdienās no 9.00 līdz 15.00
- Jēkabpili, Rīgas ielā 180, tel. 5281866,
Valmierā, Rīgas ielā 64, tel. 4229544,
Rīgā, Ezermalas ielā 6, tel. 7089327

Rīgas mācību centrs «DRMC» (LR IZM, reģ. nr. 3260800056, lic. PO073) organizē kursus Līvānos «GRĀMATVEDĪBA» (programmā no nulles līdz bilancei).
Mācību laiks 2 mēneši. Maksa — Ls 25 mēnesī. Katram kursantam dāvāna — izmēģinājuma versija grāmatvedības datora programma «Tildes Jumis».
Pirmā nodarbība 23. februārī plkst. 10.00 Līvānu ģimnāzijā, Rīgas ielā 101.
Pierakstīties pa tālr. 53-41371 dienā, mob. tel. 6417205.

18. un 20. februārī pārdos brūnus un melnbrūnus jaunputnus (5-6 mēn.), dējējvistas (11-13 mēn.) un raibus gaiļus. Anspokos 7.45, Aizkalnē 7.55, Pelēcos 8.05, Ārdavā 8.15, Aglonā 8.35, Jaunaglonā 8.50, Aglonas st. 9.05, Kastīrē 9.15, Preiļos 9.30, Riebiņos 10.10, Stabulniekos 10.25, Galēnos 10.40, Stījukalnē 10.55, Polkoronā 11.15, Smelteros 11.30, L.Anspokos 11.40, Priekules 11.50, Rudzātos 12.10, Steķos 12.20, Turkos 12.30, Zundānos 12.40, Jaunsilavās 12.50, Līvānos 13.00, Rožupē 13.35, Vanagos 13.45, Upmalā 14.10, Rimičānos 14.20, Arendolē 14.35. Tāl. 21270, 1-9186065.